

Megvámolt kultúra

A miniszteri rendelet, amely kötelezőleg előírja az ország moztulajdonosainak, színházvezetőinek, valamint az összes látványossági előadások rendezőseinek, hogy a ruhatári és az esetleges program-díjakat is számítsák hozzá a pénztári jegyek árához, kétségkívül árdrágítás, amelynek terhe váratlanul éri a nagyközönséget. A mai időkben, amidőn a legtöbb embernek csaknem a szájától kell elvonnia a pénzt, amelyet kulturális szükségleteinek és szórakozásainak céljára ad ki, ez a látszólag kis összeg teherként jelent, amely számtalan esetben visszariaszthatja a közönséget az irodalmi, zenei, ismeretterjesztő és szórakoztató előadás látogatásától. Maguk az érdekelte intézmények igazgatói tudják a legjobban, hogy az utóbbi években mennyire megcsappant a színház, a mozi publikuma, hogy a koncertek műélvezőiről ne is beszéljünk. Mindnyájan tudjuk, hogy ezt az aggasztó jelenséget nem az érdeklődés megcsappanása, sem pedig az érdekelte intézmények nivójának súlyos idézte e'ö, hanem a kereseti viszonyok folyamatos rosszabbodása. A mindennapi kenyér mellé szükséges a mindennapi szórakozás is, amint ezt már a római császárok megállapították, pedig ők első gyakorlati kutatói voltak a tömegek lélektanának, csak a pénzügyminisztérium nem hajlandó ezt az igazságot belátni, amidőn újabb többletkiadás fizetésére akarja kényszeríteni a publikumot.

Tagadhatatlan, hogy az adójövedelmek fokozása szempontjából nem nélkülöz minden inveciót az újabb rendelet. Bizonyos, hogy ilyen módon minden egyes ruhatárba-kerülő kabát után befolyik az államkasszába a megfelelő adórész összege, mert hiszen a végrehajtó kényelmesen ráteheti még a pénztárban a kezét. De ingatlanul kényszerítik többletkiadásra azokat a mozilátogatókat, akik eddig is mélyszéges magángazdasági okokból kifolyólag, messzire elkerülték az eddig kötelezővé nem tett ruhatárt és inkább az ölükben tartják kabátjaikat két-három órán át az előadási tereiben, ha ezzel öt-hat-hét lejt megtakaríthatnak. Ezek a nézők és hallgatók inkább lemondanak eddigi szórakozásaikról, semmint megfizessék a rájuk kivetett ruhatári- és program-összeget, amelyre bizonyára nem találunk olyan könnyedén fedezetet, mint amilyen könnyedén az adójövedelmek fokozásának ezt a módszerét a pénzügyminisztériumban kitalálták.

Érthető tehát, hogy a rendelettel sújtott színházvezetők, koncertrendezők, impreszáriók, moztulajdonosok, stb. élénken tiltakoznak annak életbeléptetése ellen. A mai viszonyok között, amidőn a pár órai szórakozás a mindennapok súlyos gondjaiba fáradt lélek belső felfrissülését, szükséges pihenését jelenti, bűn volna megnehezíteni a tömegek számára a szórakozást, a kultúra élvezését. A megdrágított kultúra visszaesést jelent azon a fejlődési úton, amelynek célja csak az lehet, hogy minél könnyebb feltételek között tegye elérhetővé a nagy tömegek számára az emberi tudás és invenció kincseit. Ezenfelül pedig nem éri el kitűzött célját sem, mert a távolnaradásra kényszerített színház- és mozi-látogatók száma messzi felülmúlja azoknak létszámát, akik meg tudják fizetni a megdrágított belépőjegyeket. Ilyen módon a mozik, színházak csökkenő bevétele után az adóhivatal is lényegesen kevesebb jövedelemhez jut. Erre az igazságra rá kell, hogy jöjjenek mielőbb a pénzügyminisztériumban is.

Segít a kormány az eladósodott városi lakosságon

Maniu Gyula kielégítő megoldást ígér. --- Nyilatkozat a kényszerlikvidálás értelmezéséről

A holnapi minisztertanács kimondja a kényszervégrehajtások felfüggesztését

Bucurestből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: A mezőgazdasági adósságok konverziójának végrehajtásával kapcsolatban vetődött fel annak gondolata is, hogyan lehetne könnyíteni hasonló mértékben a városi adósok helyzetén? A falusi és a városi lakosság között a mezőgazdasági konverzió életbeléptetése által keletkezett minősítési különbségek áthidalásra vártak és a probléma az elmúlt-héti moratórium-tervek hirtelen abbamaradása után váratlanul Maniu Gyula miniszterelnök elmúlt heti beszédében bukkant fel újra és maga is elismerte annak szükségességét, hogy az eladósodott városi lakosokon segíteni kell. Beavatott körökben már ekkor sejtették, hogy a miniszterelnök szavai tulajdonképpen egy ily irányú kormányjavaslatot konferálnak be a közvélemény előtt. Ma már világosan áttekinthető, hogy a moratórium-hírek, amelyek a fizetéseknek két évre való felfüggesztését jósolták, ebben a formában tulzottak, mert a kormány a városi kényszervégrehajtások felfüggesztésének módjait vizsgálja, sőt a kormánykörök egy bizottságot is kineveztek, amelyet javaslat megszerkesztésével bíztak meg.

Ez a bizottság vasárnapra befejezte munkáját és az illetékesek előtt bemutatta törvényjavaslatát, amely arról intézkedik, hogy a városi adósok elleni kényszervégrehajtásokat függeszék fel, illetve gyökeres módosítás alá vessék a kényszervégrehajtásról intézkedő törvényt. A javaslat a városi kényszervégrehajtások felfüggesztésének határidejét 1933. év április hó 23-ig ajánlja, melyről a kedd esti minisztertanács van hivatva végérvényes javaslatot terjeszteni be a parlament elé. Ugy tudják, hogy a Kamara már szerdán el is kezdi az új törvényjavaslat tárgyalását.

A városi jelzálogos adósok kilátástalansága jelent meg ma délelőtt Maniu miniszterelnök-nél, akinek feltárták helyzetüket és támogatásukat kérték. Maniu válaszában kijelentette, hogy a holnapi minisztertanácsban már kimondják a kényszervégrehajtások felfüggesztését, amit április 1-i érvénnyel rendelnek el. Ebben az időben pedig bizottság ül össze, amely megtárgyalja a városi adósoknak nyújtandó kedvezményeket, illetve a probléma kielégítő megoldását. Hogy ez a megoldás mi lesz, azt még nem tudja megmondani, de a kormány ismeri a helyzetet és mindent megtesz a szorongatott városi lakosság érdekében. A kilátástalanság mély közönnyel vette tudomásul a miniszterelnök válaszában.

A Bucurestből érkezett jelentések egyébként csak úgy emlékeznek meg a készülő törvényjavaslatról, hogy az a városi végrehajtások és árverések felfüggesztését célozza, már pedig pénzügyi szakemberektől szerzett információink szerint ez csupán a városi ingatlan-tulajdonosok tartozására fog vonatkozni. Az ügy teljes tisztázása céljából az Aradi Közlöny munkatársa Caba Gyula, aradi pénzügyigazgatóhoz fordult, aki a következőleg nyilatkozott:

— Egyáltalán nem vitás az, hogy a néhány nap múlva megszavazandó törvény kizárólag a városi ingatlan-tulajdonosok elleni folyamaiban lévő pöröknek végső fokozatú felfüggesztését célozza, mert hiszen a mezőgazdasági adósoknál is csupán az ingatlanokkal összefüggő kölcsönökre terjed ki a konverzió, illetve a moratórium. Természetesen a városi ingatlan-tulajdonosok adótartozásaira sem fog vonatkozni az új törvény, éppen úgy, mint ahogyan a földbirtokosok is kötelesek voltak adóikat megfizetni.

Moratóriumot szavaztak meg

Amerika kereskedői a fizetéseképtelen európai államoknak Nem lesz közös európai adós-front --- Az amerikai kereskedők a lefegyverzési javaslat elfogadását követelik az adós államoktól

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök, Lord Simon, Chamberlain és Baldwin vasárnap este elkészítették Amerika számára az új fizetési haladékot kérő jegyzéket. A feladat nehéz volt, miután olyan érveket, okokat kellett találni, amelyek az amerikai mentalitás szerint is meggyőzőek a moratórium meghosszabbításának kérdésében. Arról, hogy Anglia decemberben fizet-e vagy sem, egyelőre nem tárgyalnak, miután kormánykörökben az a nézet alakult ki, hogy mindaddig nem aktuális ez a kérdés, amíg nem tapasztalják ki Amerika hangulatát az új jegyzék hatásáról. Az indokolásban felsorakoztatták azokat az érveket, amelyek legmeggyőzőbben hangzanak az átlagos amerikai ember előtt. Kifejtik, hogy Anglia fizet ha kell, de ez nagyon megingatná

az ország pénzügyi helyzetét és a fonsterling újabb árzuhanását idézné elő világszerte. A Daily Telegraph közlése szerint a nagy aranykészletek okozzák Anglia válságos pénzügyi helyzetét, valamint a munkanélküliséget, éhségfelvonulásokat és általában az egész gazdasági válságot.

Macdonald ma hosszas megbeszélést folytatott kormányának tagjaival a háborús adósságok kérdésében. Normann Montague, az Angol Bank kormányzója a déli órákban a kincstári hivatalban folytatott ugyanez ügyben beható tárgyalásokat. Az angol jegyzéket valószínűleg még a francia válaszigyeket beérkezése előtt nyújtják át Washingtonban. Mint előrelátható, közös európai adós-front alakulásáról nem lehet szó, csupán — a lausannei

egyezmény értelmében — minden teendő lépésről informálják egymást az érdekelt kormányok.

Newyorkból jelentik: Az amerikai kereskedelmi kamarák kongresszusán tegnap határozati javaslatot fogadtak el az európai adóállamok háborús tartozásainak kérdésében. A határozati javaslat szerint azok az államok, amelyek fizetésképtelenségüket kellőleg tudják igazolni, moratóriumban részesítendők, azonban csak abban az esetben, ha elfogadják az amerikai kongresszus lefegyverzési követeléseit. A kongresszus a továbbiakban kimondotta, hogy a Fehér Házban ülő szenátorok utján elismerik az adósságok revíziójának lehetőségét, azonban az adósságok törlesztéséről szó sem lehet.

Csalásért feljelentett volt aradi gyógyszerész

Érdekes fellebbezési tárgyalás az aradi törvényszék előtt.

Egy volt aradi drogéria-tulajdonos állott ma az aradi törvényszék előtt azzal vádolva, hogy hamisított árut hozott annakidején forgalomba. Alexander Béla gyógyszerész a főtéri Angyal-drogéria tulajdonosa volt néhány évvel ezelőtt és akkoriban tett ellene feljelentést a bucuresti-i Lady-parfümgár. A feljelentés szerint a gyár megállapította, hogy Alexander Béla Odolt hamisított és a szájvíz imitációját eredeti csomagolásban hozta forgalomba. A gyár feljelentése az aradi járásbíró elé került, amely hatezer lej pénzbírságra ítélte a drogéria-tulajdonost.

A feljelentő bucuresti-i cég fellebbezése folytán került ma az ügy az aradi törvényszék második szekciójára.

A mai tárgyaláson váratlan fordulat történt, amennyiben a gyógyszerész kijelentette, hogy a járásbíró ítélet ellen ő is fellebbezést nyújtott be. A bíróság azonban nem találta meg az aktacsomóban Alexander Béla fellebbezését és ezért elhalasztotta január 27-ikére a tárgyalást és elrendelte, hogy a gyógyszerész fellebbezését be kell szerezni a járásbírótól.

Kormányellenes tüntetések

Demonstrációk az egyetemeken és a zágrábi színházban

Belgrádból jelentik: A városban elterjedt hírek szerint Zágrábban tegnap este a Nemzeti Színház előadásán nagy kormányellenes tüntetést rendeztek. A tüntető közönség a jelenlegi kormányfőnek, Petrovičs bán azonnali távozását követelte. A tüntetések ma délelőtt megismétlődtek a város uccáin. A zágrábi egyetemen

Holnap délig kinevezik az új német kancellárt

Hitler négy hónapot jósol az elnöki kormánynak. — Papen, vagy Schleicher kap megbízatást a kabinet megalakítására

Berlinből jelentik: A belpolitikai helyzet még mindig nem tisztázódott. Egyetlen szilárd pont van a találgatások és zavaros kormányalakítási hírek káoszában: vagy Papen, vagy Schleicher lesz a kancellár, más nem alakíthat kormányt, miután a többi kombinációk már szertefoszlottak. A pártok most arról tárgyalnak, hogy tavaszig belemenjenek-e a fegyverszünetbe és próbálják ki, hogy mit tud a kormány produkálni az inséges téli hónapok alatt. A szociáldemokraták is rokonszenveznek ezzel a fegyverszünettel, azzal a kikötéssel, ha a kormány reformtervei mindaddig szünetelnek. A centripárt kikötése az, hogy Papen végleg eltűnjék a belpolitika porondjáról, mert egy újabb Papen-kormánytól semmi jót sem várhat Németország.

Schleicher és Papen esélyei körülbelül egyformák, Schleicherrel azonban még a nemzeti-

Vásznak, Chifonok és asztalneműk legolcsóbbak a TEXTIL CENTRAL-ban

ARAD, Megyeházzal szemben.

Miniszteri tárcát kínálnak Vaidának

Kizártnak tartják, hogy a volt miniszterelnök elfogadja a belügyminiszterséget. — Bronzember, vagy — bronzszobor

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul arról értesült, hogy a közeljövőben Maniu miniszterelnök megbízottja felkeresi Vaidát, akit arra kér fel, hogy lépjen be a kormányba, mint belügyminiszter. Tudvalevő, hogy Vaida a kormány átadásakor megígérte támogatását és kijelentette, hogy az orosz kérdés elintézése után hajlandó belépni a kormányba. Minthogy Titulescu ezt a kérdést elintézte, a lap szerint a miniszterelnök érkezettnek látta az időt, hogy Vaidát ígéretére emlékeztesse. 'Amennyiben Vaida a belügyi tárcát elvállalná, úgy Mihalache lenne a földművelésügyi miniszter,

Vaidához közelálló körök ezzel szemben kizártnak tartják, hogy a kérésnek eleget tegyen. Az Adeverul szerint Vaida nem akar részt venni bronzszobrának leleplezési ünnepségén, mely csütörtökön lesz a nemzeti-parasztpárt kolozsvári klubjában, minthogy — mint mondotta — inkább akar továbbra is bronzember lenni, mint bronzszobor.

Az Epoca szerint egyébként politikai körökben úgy vélik, hogy a választási törvény reformja, nem könnyű probléma és a tervezett reform megvalósításánál a kormány sok ellenzőre és nagy ellenállásra fog találni.

Nagyarányu tűz pusztított ma éjszaka Budapesten

Hatemeletes bérpalota gyulladt ki

Budapestről jelentik: Hatalmas tűz keletkezett ma éjszaka fél egy óra tájban a Váci-utca 34. számú hatemeletes bérpalotában. A hatemeletes épület hátsó szárnyában van elhelyezve a Krayér-féle festékárugyár és a tűz az épületnek ebben a részében ütött ki. Csakhamar értesítették a kerületi tűzoltóságot, ahonnan gyors egymásutánban vonult ki három őrség, amely nyomban hozzáfogott az oltáshoz. Ekkorra azonban már a festéktár raktáraiba is belekapott a tűz és szinte pillanatok alatt az egész gyárépület óriási lángokban állott.

Miután a helyzet kritikussá vált, szükségesnek mutatkozott további három tűzország kivezénylése, ami rövid időn belül meg is történt. A megfeszített munka ellenére a veszedelem egyre jobban terjedt, a lángok mindegyre jobban a bérpalota lakott uccái frontja felé hatoltak, úgy hogy az összes lakókat az uccára kellett költöztetni. Végül is egy órai lázas

munka után a tűzoltóság lokalizálta a tüzet. Megállapítást nyert, hogy a tűz az épület tetőjén levő lovagvárszerű faépítményben keletkezett, azonban, hogy milyen módon, azt még jelen pillanatban nem tudni. A kár nagy összegre rug.

Tíz és félmillió birsággal sújtották a Metro-Goldwyn bucuresti-i fiókját

Nagyarányu adóeltitkolás a világhírű filmvállalatnál

Bucurestiből jelentik: A fővárosi pénzügyi inspektorátus nagyarányú adóeltitkolást leplezett le. Két hónap óta folyik a bizalmas vizsgálat, amelyet Tautu vezérfelügyelő vezetett, annak megállapítására, mennyiben felelnek meg a beérkezett feljelentések adatai a valóságnak. Nem kevesebbről van szó, minthogy a Metro Goldwyn Mayer világhírű filmvállalat bucuresti-i fiókját jelentették fel adóeltitkolás címén. A feljelentés szerint, a cég évek óta hamis regisztrereket vezet, hogy kisebb adót fizessen. Az elmúlt napokban házkutatást tartottak a cég irodájában, ahol számos kompromittáló iratot sikerült találni. A vezérfelügyelő megállapította, hogy a Metro Goldwyn Mayer körülbelül hatvan millió lej jövedelmet vont el az adózás elől. Ma elkészültek a jegyzőkönyvek, amelyek szerint a filmvállalatot tíz és félmillió lej birsággal sújtják. Az esti órákban a pénzügyminisztériumhoz terjesztették fel az ügy aktáit végleges döntés végett.

Felfüggesztették állásából az erőszakos debreceni tanársegédet

Debrecenből jelentik: Nagy feltűnést keltett az a botrány, amely a debreceni klinikán történt és amelynek középpontjában dr. Frenyó Lajos egyetemi tanársegéd áll, aki állítólag ittas állapotban éjszaka molesztált a klinika egyik betegszobájában két aznap operált fiatal nőt. Vasárnap Verzár Gyula egyetemi tanár, a klinika vezetője fegyelmi vizsgálatot indított és a vizsgálat tartamára Frenyó tanársegédet felfüggesztette állásától.

A vizsgálat adatai szerint a tanársegéd november 13-ára virradó éjszaka vidám társaságban vett részt a Biika-étteremben, ahonnan reggel 3 óra tájban ittas állapotban távozott. A két sértett nő hétfőn hallgatta ki a professzor. A vizsgálat 3-4 napon belül föltétlenül befejeződik.

Frenyó tanársegéd kijelentette, hogy teljesen érthetetlen számára az egész dolog és a betegek valószínűleg csak lázalmukban idézhetek maguk elé rémképeket.

szintén heves kormányellenes demonstráció folyt le, sőt tüntettek a laibachi egyetemen is, ahol a rendőrség zavarta szét a tömeget. A belgrádi egyetemi ifjuság tüntetést tervezett, arról azonban még idejében tudomást szerzett a rendőrség, úgy, hogy a gyülekezni készülő diákságot idejében szétverték.

Jugoszláviában

szociálisták is rokonszenveznek és az ő kancellársága s egyidejűleg hadügyminisztersége esetén mérsékelten viselkednének. A Völkischer Beobachter Papen kancellárságával az elletették újabb kiéleződését jósolja be és azt írja, hogy Schleicher sem mutat nagy kedvet a kancellársághoz, mert nagyon jól tudja, hogy előbb-utóbb ő is Papen sorsára jut. A birodalmi gyűlés december elején minden körülmények között összeül. Az ülés korelnöke Litzmann tábornok lesz, elnöke pedig Göhring. Hitler nyilatkozott a Daily Express munkatársai előtt, akinek kijelentette, hogy az új elnöki kabinet legfeljebb négy hónapig ekzsztálhat, azután pedig az ő urátma következik. Hindenburg elnök környezetének részéről olyan információk kerültek ki, hogy az új kancellár még ma, vagy holnap délig megkapja kinevezését.

GOODRICH-pneumatikok bevezetési árban!

Raktár: Dipl. Ing. IMRE SCHILLINGER, Arad, Str. Closca (Szt. László-u.) 12.

Vásár-vonatok jönnek decemberben Aradra

Az Aradi Kereskedők Testülete akciója a karácsonyi vásár sikeréért.
Domán Sándor nyilatkozata

Figyelemre méltó és minden tekintetben a legmesszebbmenő támogatásra érdemes akciót indít az Aradi Kereskedők Testülete. Az akció sikere esetén egy csapásra élénknek válnak az aradi üzletek és a mai lanyha forgalmat egyszerűen pezsgő élet váltja fel. A külföldi példák nyomán Domán Sándor, az Aradi Kereskedők Testületének elnöke ugyanis felvetette azt az eszmét, hogy a közeledő karácsonyi vásárra való tekintettel olcsó vonatokat kell indítani az egyes községekből, városokból Arad felé. Az aradi kereskedők azokat a környékeket akarják bekapcsolni a nagyarányú akcióba, amelyek mindenkor Arad felé gravitáltak, itt szereztek be szükségleteiket. Elsősorban Arad közvetlen környéke, a Hegyalja, Radna, Pankota, Kisjenő, Pécska és a többi község jönne tekintetbe, de az akció körzete kiterjed a Zsilvölgyére is, Lupény, Petrozsény, Déva és egész vidékük, az arad-brádi vonal, valamint az erdélyi vonal, egészen Tövösig.

Az Aradi Kereskedők Testületéhez tartozó kereskedők természetesen a legnagyobb örömmel vették tudomásul Domán Sándor tervét, amelyet egyhangú lelkesedéssel tettek magukévá. Rohamos lépésekkel halad az akció a megvalósulás felé, ami természetes is, mert december kiűszében állunk és a szervezéshez is megfelelő idő szükséges. Ezért már holnap, kedden lép érintkezésbe az Aradi Kereskedők Testülete a CFR.-el, valamint az egyes hatóságokkal, amelyeknek támogatását kéri a terv sikeréhez. Mert teljes eredménnyel ez az akció csak akkor járhat, ha minden hatóság belátja annak üdvös voltát és a legteljesebb támogatást biztosítja mindazoknak, akik a keresztyülvitelt magukra vállalják. Sokszáz utas várható Aradra a karácsonyi ünnepeket megelőző hetekben és napokban és ezeknek számára nemcsak nagyszerű bevásárlási alkalmakról, hanem szórakozásokról is akar gondoskodni az Aradi Kereskedők Testülete. Ezért szó van arról, hogy a vendégek számára kedvezményes mozi- és színház-jegyeket is szereznek.

Csak konturjaiban készült még el eddig a terv, amely szerint az első vásár-vonat december első felében érkezik Aradra a Zsilvölgyből, tehát Petrozsény, Lupény, Déva és környékéről. Ha nem gördülnek különösebb akadályok a terv megvalósítása elé — és reméljük, hogy erre nem kerül sor — úgy egyszerűen, mintegy varázsszóra megélnék a város külső képe, robogó mozdonyok hozzák a szebbnél-szebb portékával teli aradi üzleteknek a karácsonyi vásárlókat és hosszú évek után Arad kereskedői végre elmondhatják, hogy a karácsonyi vásár egyszer sikeres volt.

Az akció kérdésében az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Domán Sándorral, az Aradi Kereskedők Testülete elnökével, aki a következőket mondotta el:

— Nagy reménnyel tekintünk akciónk elé és hisszük, hogy a testület munkája teljes sikerrel fog járni és a karácsonyi forgalmat erősen megnöveli. Az Aradi Kereskedők Testülete

valahogy úgy érzi, hogy Aradnak újra ide kell szoktatni régi fogyasztóit, még abban az esetben is, ha ezek a kísérletek kezdetben kisebb megterhelést jelentenek a kereskedőknek. Ezek a vonatok különben olcsók lesznek, minden kényelmet nyújtanak, az itt tartózkodás szórakoztató és olcsó lesz és a kereskedők mindent el fognak követni, hogy az itteni bevásárlások a vevőket százszázalékosan kielégítsék. Az első vonatok a Zsilvölgyből akarjuk hozni, onnan, ahonnan a fogyasztók régebben állandóan felkeresték Aradot, amely a legtermészetesebb piacuk kell hogy legyen.

Tragédia a határon

Szívenlőtték egy fiatalembert a román határ közelében.

Battonyáról jelentik: vasárnap hajnalban a magyar határőrök Battonya határában a román határ közelében egy fiatalember holttestére bukkantak. A szerencsétlen embert szívenlőtték, miközben a határt el akarta hagyni. Zsebében semmiféle igazoló iratot nem találtak, csupán a nyakában lévő sál K. R. monogramja szolgáltat adatot a nyomozásnak az ismeretlen holttest személyazonosságára vonatkozólag. Vasuti jegyet találtak nála Győrtől-Budapestig. Megállapítást nyert, hogy Dombegyházról indult utnak, Battonya közelében szívrohást kapott és pillanatok alatt kiszívódott. Személyleírása: 170 centiméter magas, szőke, vállas fiatalember. A hatóságok nyomoznak a szerencsétlen ifjú halálának körülményeire és személyazonosságára vonatkozólag.

CORSO-MOZGÓ

Telefon: 565.

MA PREMIER! A nagy mulattató sláger

Tanase álma

Az első románul és németül beszélő filmbolozat.

A főszerepben: TANASE, FELIX BRESSART és LYDIA ALEXANDRA. Az egyes előadások keretén belül személyesen lép TANASE elsőrendű társulatával együtt.

Mérsékelttel emelthelyárak.

Az előadások kezdete 5, 7 $\frac{1}{2}$, és 9 $\frac{1}{2}$ órakor

Ma délután 3 órakor

Willy Forst

leghumorosabb vígjátéka

Hívjon és jöved

JEGY LEJ 8.-

Kommunistaüzelmekkel vádolt egyetemi magántanár és büntársai a bíróság előtt

Madzsar József budapesti egyetemi magántanár és tizenöt társának érdekes vallomása. Még a jogszókrat sem engedték a tárgyalóterembe. Forradalmat szerveztek Budapesten a kommunisták

Ujabb nagyszabású kommunistaösszeesküvést lepleztek le Budapesten

Budapestről jelentik: A büntetőörvényszék Szemák-tanácsa ma kezdte meg Madzsar József dr. egyetemi magántanár és 15 társa ismeretes bűnperének tárgyalását. A kommunista üzelmekkel vádolt Madzsar tanár védelmét Vámbéry Rusztem dr., a hírneves jogtudós és szabadgondolkodó látja el és a körülmény valamint a bűnper érdekes részletei, nagy tömegeket vonzottak már kora reggel a törvényszék épülete elé. Az érdeklődők nagy meglepetés érte, miután már a tárgyalóteremhez vezető lépcső aljánál rendőrkordon fogadta a tömeget és senkit sem bocsátottak be a tárgyalóterembe, kivéve a sajtó képviselőit, akik elfoglalhatták helyüket. Nagy feltűnést keltett az is, hogy még a jogszókrat sem engedték be a tárgyalásra, pedig mindeddig szokásban volt, hogy a joghallgatók zárt tárgyalásokon is részt vehettek.

Délelőtt 10 órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást, majd a vádirat felolvasása következett. Midőn a Sallayra és Fürstre vonatkozó kiételekhez értek, a vádlottak valamennyien a legnagyobb csendben felálltak. Szenák elnök erre félbeszakította a vádirat felolvasását és kijelentette, hogy az esetben, ha a vádlottak nem változtatnak magatartásukon, elnapollatja a tárgyalást. Elsőnek Pohl Sándor könyvkereskedő, elsőrendű vádlottat hallgatták ki Pohl visszavonta eddig tett vallomásait, amelyeket a vádtanács előtt, a vizsgálóbírósnál tett. Beismeri azt, hogy előző kommunista üzelmek miatt letöltötte büntetését, azután kiment Berlinbe, ahonnan az ottani Szovjetérdekeltség kommunista vezetőinek utasítására tért vissza Budapestre. Tagadta, hogy Sallay és Fürst kivégzése után ő töltötte volna be a szervezet vezetőjének szerepét.

Pohl után dr. Tiszta László másodikrendű vádlott került kihallgatásra, aki bölcsésznek és

elméleti kommunistának vallotta magát, viszont tagadta, hogy futárszolgálatokat teljesített volna. Elmondotta, hogy semmiféle fontos szerepet nem töltött be és Sallayval nem állt összeköttetésben. Egyedüli bűne az, hogy a nyomtatványokat ő szállította, de megbánt mindent, amit tett és felmentést kér.

Szünet után Madzsar Józsefet hallgatták ki, aki vallomásában kifejtette, hogy csak elméletileg kommunista, míg gyakorlatban semmiféle vonatkozásban nem állott a „Rothe Hilfe”-vel. Kijelentette, hogy nem volt összeköttetésben a Sallay-féle szervezkedéssel és semmiféle kommunista összeesküvésért nem vonható felelősségre. Ezután Kürti Hedviget és Fesalits Emiliát, majd Hajduk Ferencet, Kálmán Antalt, Glotz Bélát, Hajkárolyt szólították sorban a bíróság elé, akik valamennyien igyekeztek működésüket a legenyhébb szíven feltüntetni. Heim detektív kihallgatása következett, aki elmondotta, hogy a kommunista összeesküvéssel vádolt Madzsarral és társaival szemben nem alkalmaztak a rendőrségen semmiféle erőszakot. Szenák elnök ezután keddre halasztotta el a tárgyalást.

A budapesti rendőrség egyébként újabb nagyarányú kommunista összeesküvést leplezett le. Az összeesküvők mint természetbarátok vagy a „Vörös segély” leple alatt működtek és a Szovjetből kapott utasításokat, kidolgozott terveik alapján készítették elő az ország romlását és az államrend teljes felhórtására törekedtek. Eddig 15 kommunistát tartóztattak le, akik között legnagyobb részt intellektuális kerültek a rendőrség kezére. Résztvettek a mozgalomban: Béres Sándor címfestő, Erdős László gépészmérnök, dr. Fiond Béla postatisztviselő, valamint több banktisztviselő, hivatalnok, közöttük két tisztviselő.

A rendőrség a legerélyesebb nyomozást ve-

JAN KIEPURA

MAGDA SCHNEIDER

AZ ÉJSZAKA DALA

**Bundák olcsóbbak
mint Pesten**

Neuländer szücsnél

Fischer Eliz palota udvar. 3810

zette be, amelynek során megállapítást nyert, hogy *Erős* gépészmérnök végezte a szellemi irányítást, míg a munkásokkal *Béres Sándor* tartotta fenn az összeköttetést. A házkutatások alkalmával mindkettőjük lakásán fontos mozgalmi térképeket, egész csomó iratot, *valamint moszkvai utasításokat találtak*, amelyek alapján nagyarányú, véres forradalmat készítettek elő. Az iratokból kiderül, hogy a Szovjet felhívta a kommunista vezetőket arra, hogy használják ki a közeledő telet és

az inség hónapjai alatt ássák alá Budapest rendjét.

Éhségfelvonulások, sztrájkok és tüntetések szerepelnek a moszkvai felhívásokon és részletesen kidolgozott tervek szólnak arról, hogy kergesék Budapestet és az egész főváros lakosságát a forradalomba.

A letartóztatott kommunisták közül hárman bevallották, hogy Bécsből jöttek a Szovjet ottani érdekltségének kiküldöttjeiként, határozott utasításokkal, amelyek a főváros életrendjének felforgatására irányultak. Vallomásukban hangoztatták, hogy meggyőződéses bolsevisták. Az elfogott kommunistáknál talált iratokból világosan kiderült, hogy *tervszerűen megakarták bontani a főváros életcirkulációját*. Utasításuk volt arra ugyanis, hogy vegyék birtokukba a közüzemeket és ilymódon robbantsák ki a téli hónapok alatt az általános sztrájkot, forradalmat. A nyomozás tovább folyik az összeesküvés ügyében s a további vizsgálat érdekében nem adják ki egyelőre a letartóztatottak nagyobb részének nevét.

Rendben folyt le a revízióellenes gyűlés Nagyváradon

A december elsejei aradi gyűlés rendezőinek megnyugtató nyilatkozata. — „Nem a kisebbségek ellen irányul a demonstráció”

Nagyváradról jelentik: Tegnap tartották meg a revízió-ellenes gyűlést, amely a legteljesebb rendben, minden incidens nélkül folyt le. A gyűlésen Nagyváradról és környékéről körülbelül tízezer ember vett részt és első szónoka *Zigre Miklós dr.* volt prefektus ismertette a demonstrációs gyűlés célját és jelentőségét. Utána a különböző testületek és hazafias egyesületek képviselői tartottak beszédet, amelyben azt hangoztatták, hogy a békeszerződésen változtatni nem lehet. Határozati javaslatot fogadtak el végül, amelyben felszólították a kormányt, szálljon szembe a legerélyesebb módon a bárhol megnyilvánuló revíziós törekvésekkel. *A felvonult tömeg a legnagyobb csendben hallgatta végig a beszédeket, majd utána rendben szétoszlott.* Nagyvárad román és kisebbségi lakossága örömmel látta, hogy a demonstráció lefolyása zavartalan volt, mint azt a hatóságok előzően meg is ígérték.

Aradon december elsején lesz revízióellenes gyűlés. Teljesen bizonyosra vehető, hogy ez a demonstráció ugyanolyan rendben és zavartalanul folyik le, mint a nagyváradi, mert ebben a városban sohasem dúltak nemzetiségi ellentétek. Az aradi revízióellenes gyűlés rendezői különben határozott hangú nyilatkozatban le is szögezték ezen álláspontjukat.

— *A kisebbségekkel szemben hangsúlyoznunk kell, — mondották illetékes helyen — hogy a demonstráció nem irányul ellenük.* A revíziós propaganda ellen akarunk tüntetni és éppen ezért a mi tüntetésünknek minél emel-

kedettebb hangulatúnak és méltóságtelesebbnek kell lennie. December elsejének a mi életünkben azt kell szimbolizálnia, hogy civilizált nemzet vagyunk. Senkít nem fogunk molesztálni, senkít nem sértünk meg.

Ez a nyilatkozat teljes mértékben megnyugtató mindazokat, akik a bucaresti-i revízióellenes gyűlés nyomán aggodalmaskodtak. Ebben a városban, ahol évtizedeken át békes egyetértésben éltek a nemzetiségek, ezuttal sem történhet olyan esemény, amely ezt az egyetértést megbontja.

Öngyilkos lett a calafati hullarabló temetőőr

Felafasztotta magát az aradi szobafestősegéd büntetésre

Szenzációs fordulat történt a calafati hullarablások ügyében, amelynek egyik tettesként az elmúlt napokban tartóztatták le Aradon *Brassai János* aradi szobafestősegédet. Mint az Aradi Közlöny megírta, *Brassai megismerkedett Calafatban az ottani temetőőr Baciu Miklós* leányával és hamarosan intim viszony szövődött közöttük. Leány utján az apával is összeköttetésbe került és csakhamar megállapodást kötöttek arra nézve, hogy kirabolják a temetőben elhantolt holttesteket. Hónapokon keresztül folytatták üzemüket, míg a hatóságok le nem lepelték a manipulációkat. Időközben *Brassai hazajött, itthon azonban a calafati rendőrség kiküldötte letartóztatta és visszaszállította büntetőintézményére.*

Baciu Miklós kihallgatása folyamán teljesen beismertő vallomást tett. Elmondotta, hogy az értékesebb dolgokat leánya és *Brassai* segítségével adta el, míg a ruhaneműket ő maga hordta. Tegnap éjszaka a temetőört cellájába kísérték, ahol az éjszaka folyamán felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Így a földi igazságszolgáltatás már csak a leány és az aradi szobafestő felett itélkezhet, elvetemült tettükéért.

Betörő aradi leány, aki elégette a lopott pénz egy részét

Néhány hónappal ezelőtt vakmerő betörés tetteit tartóztatták le Aradon. A rendőrségnek sikerült kézrekeríteni *Veres Aurélia* husz éves aradi leányt, aki álkulcsal behatolt *Brania Péter* aradi lakos házába és 75 ezer készpénzt lopott el. A nyomozás folyamán letartóztatásba került a leány édesanyja, *Crisan Éva* és huga *Veres Margit* is és a lakásukban tartott házkutatás alkalmával a lopott pénzből 36 ezer lejt meg is találtak.

Ma tárgyalta az aradi törvényszék első szekciója az ügyet. *Veres Aurélia* ellen betöréses lopás és anyja, valamint huga ellen orgazdaság címén emeltek vádat, miután beigazolást nyert, hogy ők rejtették el a lopott pénzt. A mai tárgyaláson *Veres Aurélia* beismerte tettét. Elmondotta, hogy nem tudta, mennyi pénzt vitt magával és megjegyezték, amikor látta a nagy csomag bankjegyet. *Első ijedségében huszonöt ezerlejes bankjegyet elégetett*, harminchatot átadott anyjának azzal, hogy találta az uccán, míg a többiért ruhákat vásárolt. *Crisan Éva* és *Veres Margit* azt vallották, hogy nem tudtak a pénz lopott voltáról, mert *Veres Aurélia* azt mondta nekik, hogy az uccán találta a bankjegyeket. A perbeszédnek elmondása után a bíróság meghozta ítéletét, amelyben *Veres Auréliát* másfél évi börtönre, anyját öt havi és huját két havi fogházra ítélte. Az elítéltek fellebbeztek.

Karácsonyi vásár
térfi-ruha és télikabát szövetekben és bőlésárukban
a Segesvári szövetgyár vezérképviselőjénél:
VAJDA BELA Strada Alexandri No. 1, Bejárát a Bulevardul Regina Maria.

Borzalmas szerelmi tragédia Budapesten

Egymást átölve ugrottak le a harmadik emeletről. — Mindketten szörnyethaltak.

Budapestről jelentik: Vasárnap este öngyilkosságot követett el menyasszonyával *Márfy Gyula* joghallgató. *Márfy* régóta udvarolt *Szalay Máriának*, aki tíz éve Budapesten állásban volt. A fiatalember, akinek szülei nem nagyon jómóduak, Budapesten kenyérkereset után nézett. Járt mindenfelé állás után, hogy tanulmányait folytathassa, de nem tudott elhelyezkedni. Elkeseredésében elhatározta, hogy *öngyilkosságot fog elkövetni*.

A megviselt idegzetű fiatalember azonban nem volt elég erős ahhoz, hogy végre is hajtsa szándékát. Legutóbb több oldalra terjedő naplószerű följegyzéseket írt menyasszonya számára. Ezeket a följegyzéseket még november 7-én írta. Vasárnap találkozott menyasszonyával, a kivel hosszú sétát tett. Este felé — erre csak következtetni lehet — megmondta a leánynak, hogy tragikus sorsából nem lát más kivezető utat, mint a halált. Bucsulevelében azt írta, hogy főleg azért dobja el magától az életet, mert menyasszonya szemrehányást tett neki, amiért nem tud foglalkozást szerezni.

Szalay Mária vőlegénye elkeseredett hangulatának hatása alatt ugylátszik maga is elhatározta, hogy együtt követ el öngyilkosságot vőlegényével. Betértek a *Zsigmond-ucca* 5. számú házba, fölmentek a harmadik emeletre és együtt ugrottak a köves udvarra. A házbeliek csak egyetlen zuhanást hallottak s ez mutatja azt, hogy nem külön ugrottak le. *A leány szörnyethalt*, *Márfy* pedig pár órával később a Rókus-kórházban szenvedett ki.

Rejtélyesen eltűnt és váratlanul előkerült egy nyugalmazott aradi postafőtisztviselő

Rejtélyes eltűnési ügyben érkezett ma bejelentés az aradi központi rendőrség büntügyi osztályára. A déli órákban megjelent a rendőrségen a *Strada Marasesti* (Kossuth-ucca) 75. számú házában egyik lakója és bejelentette, hogy *Gyöngyössy Sándor* nyugalmazott postal főtisztviselő két héttel ezelőtt eltávozott lakásáról és azóta nem adott életjelet magáról. A lakó, akivel *Gyöngyössy* egy épületben lakik, elmondotta a rendőrségen, hogy tudomása szerint a nyugalmazott főtisztviselő *Pécskára* utazott ki azzal a céllal, hogy egy ottani kereskedőtől nagyobb összegű készpénzt vegyen fel. A házbelieknek végül is feltűnt, hogy két hét elteltével *Gyöngyössy* még mindig nem jelentkezik és mivel attól tartottak, hogy szomszédjukat utközben valami baj érte, elhatározták, hogy a rejtélyes eltűnést a rendőrség tudomására hozzák. A büntügyi osztályon jegyzőkönyvet vettek fel a nyugalmazott főtisztviselő eltűnésének bejelentéséről és az eset megvizsgálására bevezették a nyomozást.

Néhány órával később váratlan fordulat állott be az ügyben. Az *Aradi Közlöny* munkatársa kintjárt *Gyöngyössy Sándor* Kossuth-ucca 75. szám alatti lakásán, ahol megállapította, hogy a két héttel ezelőtt eltávozott főtisztviselő a délutáni órákban megjelent lakásán. Ekkor kiderült, hogy *Gyöngyössy* egyik *Pécskán* lakó ismerőséhez utazott ki, ahol két hétig tartózkodott anélkül, hogy hosszas távollémaradásáról a házmestert, vagy pedig a lakók egyikét értesítette volna.

Kedvezményes utazás Budapestre dec. 1-től. Bővebbet: DACIA Menetjegyirodában (Sándor könyvüzlet)

Még szigorubb numerus clausust követelnek a magyar egyetemi hallgatók

Kétórás tüntető sztrájk az összes egyetemeken. Budapestről jelentik: Az összes magyar egyetemeken kétórás tüntető sztrájkot rendeztek ma és az egyetemi hallgatók elmaradtak az előadásokról. A diákszövetség ma délben memorandumot terjesztett az egyetemi rektor elé. A memorandumban kérték a numerus clausus kiterjesztését, olyan módon, hogy ezután ne 5,9, hanem 5-1 százalékos arányban fogadjanak el a főiskolák zsidó diákokat, ezenkívül foglalják bele a numerus claususba a külföldön szerzett diplomák mosztrifikálását is. Kérésüket azzal indokolták meg, hogy a diplomás emberek elhelyezkedése napról-napra nehezebb és kifejtették, hogy minden körülmények között legitim eszközökkel igyekeznek elérni céljukat.

Elhárult Aradról a kenyér- inség veszedelme

A város megengedte, hogy a pécskai kenyé-
árusok lássák el a fogyasztóközön-
séget. — A pékek nem tudnak
maximális áron lisztet vásárolni — Közel kétszáz vagon liszt áll
Aradon a fogyasztók rendelkezésére

A vasárnapi munkaszünet miatt a hétfői nap folyamán az aradi péküzletekben az utolsó morzsáig elfogyott a szombaton készült kenyér. Az aradi malmok a hétfői nap folyamán sem álltak integrál-lisztet, mivel álláspontjuk szerint nem tehetik meg a nyilvánvaló ráfizetés veszélye nélkül, hogy vállalják a városvezetés által 7 lej ötven baniban megszabott maximális lisztárát. A vasárnapi és hétfői nap folyamán az aradi pékmesterek, akiknek alig jelent rezsicsökkenést az a körülmény, hogy nem süthetnek, mert hiszen a személyzetet és az üzletből fizetniük kell, vidéken próbáltak 7.50 lejes árban integrál-lisztet szerezni be, teljesen eredménytelenül, mert a vidéki malmok azzal érveltek, hogy rájuk nem vonatkozik az aradi interimár-bizottság határozata, tehát semmiképpen sem adnak az aradi maximális árért integrál-lisztet.

Aradváros vezetősége a hétfői nap folyamán elhatározta, hogy interveniál a malmoknál az aradi pékek lisztellátása érdekében. Albu Livius interimár-bizottsági alelnök vezetésével egy bizottság szállott ki az egyik legnagyobb aradi malomüzem telepére. A bizottságban Jegesi Károly dr. főügyész, Jac Jenő városi gazdasági tanácsos és a fogyasztók képviselőjében, egyben a rendőrhatalóság részéről Detesán János rendőrkomiszár vettek részt. Az aradi malomérdekeltségek részéről közölték a bizottság tagjaival, hogy integrál-lisztet a malmok nem örölhetnek a megszabott maximális árért: ezzel szemben bármily mennyiségű 6-os számú lisztet rendelkezésre tudnak bocsátani a régi, jóllehes maximális árban.

Aradváros vezetőségének álláspontja szerint az aradi pékmesterek olyan mennyiségű lisztet jelentettek be saját raktáraikból, hogy teljesen kizárt annak a lehetősége, hogy ezek a lisztkészletek eddig elfogyhattak volna. Az Aradi Közlöny munkatársa a város gazdasági hivatalában az alábbi hivatalos bejelentéseket találta a bejelentet aradi lisztkészletekről:

Neuman-malom 1.600.000 kiló liszt, Munkások péküzeme 17.500, Ribarovics István 6800, Farkas István 22.325, Czigány János 27.665, Takács István 6000, Weisz Siegfried 47.940, Gál Bernát 4250, Mészáros János 5100, Kristyórpéküzem 52.445, Text János 5270, Frank Rudolf 13.005, Réttalvy Adolf 8290, Gáspár Miklós 7755, Martics György 5100, Bogdan Dezső 1785, Matyók-testvérek 4800 kiló, összesen 1.831.030 kiló liszt.

Értesüléseink szerint a délelőtt folyamán Aradváros vezetősége részéről intervenció történt a megye vezetőségénél, hogy addig is, míg a pékek és a malmok fenntartják jelenlegi álláspontjukat,

a megyei prefektus adjon engedélyt a pécskai kenyérárusítóknak, hogy korlátlan mennyiségben hozhassanak be kenyeret Aradra és itt a város belterületének

Ha PESTRE jön es bőrárut akar venni, nézze meg a Muzeum-köruti CSANGÓ bőröndösmester

Kirakatait.

Abraszerinti sajátkészítményű	zerge-kecske bőrből 18 e/m pengő	7.60
női táskák valódi	tehén lakk	9.80
	kamelleon	13.50
	krokodil	13.50
	Nem minden CSANGÓ képesített bőröndös — óvakodjék silány utánzattól, mert az eredeti CSANGÓ bőröndösmester készítményeit 29 év óta csak a Muzeum-körut 5. szám alatti üzletében árulja. Fióküzlete nincs. Más hasonló névű céggel nem azonos.	

bármely részén szabadon elárusíthatják. Mint ismeretes, a pécskai kenyérárusok árusítási jogát eddig éppen az aradi pékiparosokra való tekintettel a város egyik külterületére korlátozták, most ellenben a városvezetés a fogyasztó-közönység érdekében felhatalmazva érzi magát, hogy ezt a rendeletet hatályon kívül

helyeztesse. Hír szerint a vármegye vezetősége, méltányolva a helyzet kritikusságát, abban az értelemben intézkedett is, amint azt a városvezetés előterjesztette és így — ha a tulajdonképpeni kérdések megoldatlanul is maradtak, Aradváros fogyasztóközönységét már a keddi naptól kezdődőleg a pécskai kenyérárusok fogják kellő mennyiségű kenyérral ellátni azokon az aradi pékeken kívül, akik rozslisztből sütnék kenyeret, vagy még meglévő lisztkészleteikből elvont mennyiséget burgonyával keverve bocsátanak a fogyasztóközönség rendelkezésére. A mai naptól kezdődőleg tehát a kenyérinség Aradváros fogyasztóközönségéről elhárult és a kereskedők ügyességén mulik, hogy kellő mennyiségű, jóminőségű kenyérral elláthassák fogyasztóikat.

MÁR MEGERKEZETT

GRETA GARBO világsiker aratott, németül beszélő filmje: **MATA HARI**, amelyben a tragikus sorsu, világszerető csodált jávai táncosnőnek végtelen szerelme tárul elénk.

Ramon Novarro, Lionel Barrymore, Lewis Stone a férfiűszerepekben. Bemutatója holnap, szerdán, a CENTRAL-mozgóban.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter

Előkelő látogatók Pop C. István konopi birtokán -- A miniszter nyilatkozata a konverzióról Aradmegyében

Hétfőn a reggeli órákban telefonértesítés érkezett az aradmegyei prefektúrára Konopról, ahonnan közölték, hogy Pop C. István kamarai elnök, az aradmegyei nemzeti-parasztpárt vezetője Bucurestiből birtokára érkezett. A telefonjelentés útján a Kamara elnöke magához kérte Lázár Ágoston dr. megyei prefektust, Botioc Elek dr. városi interimár-bizottsági elnököt és Popu M. János megyei alispánt, akik a déli órákban, hivatalos teendőik végeztével a polgármesteri autóval Konopra utaztak.

Konopon előkelő értekezlet várta az aradi közigazgatás vezetőit. Pop C. István hívására ugyanis a hétfői nap folyamán Konopra érkezett Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter, Anghelescu, a Banca Nationala kormányzója és Pop János dr. belügyi államtitkár. Az előkelő bucaresti-i vendégek kizárólag pihenési céllal keresték fel a kamarai elnök konopi birtokát, mivel előző nap Abrudbányán jártak, ahol az aranybányák ügyéről folytattak nagyjelentőségű megbeszéléseket. Az aradi közigazgatási vezetőket a kormányfériak szívélyesen fogadták és miután Pop C. István dr. pártügyekre vonatkozólag megadta utasításait, kedélyes baráti körben telt el az idő.

A konopi értekezletről az aradi vendégek az esti órákban érkeztek vissza Aradra. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Botioc

Elek dr. interimár-bizottsági elnököt, akit megkérdeztünk, hogy Aradmegyét, vagy Arad városát érintő ügyről nem tárgyaltak a Kamara elnökével? Botioc dr. kijelentette, hogy sem a városi tanács sorsáról, sem pedig a küszöbön álló megyei választásokról nem volt szó, mivel Pop C. Istvánt a bucaresti-i vendégei foglalták el, akikkel együtt egyébként holnap, kedden reggel Bucurestibe utazik vissza.

Voicu-Nitescu földművelésügyi miniszter aradmegyei tartózkodása során igen érdekes nyilatkozatot tett. A konverzióra nézve kijelentette, hogy a legfelsőbb semmitűszék döntése csak azt a részt érinti, amely az adósságok szanálására vonatkozik, de a tulajdonképpeni jogi részt nem érinti. A döntés alapján a kormány most tanulmányozza az adósságok szanálásának kérdését.

— Nincs kizárva — jelentette ki a miniszter — hogy újabb alkalommal a semmitűszék döntésében a konverzió további részeire is kiterjedjen, egyelőre azonban erről nincs szó.

A buzahiányról, valamint az esetleges importra nézve a miniszter a következőket jelentette ki:

— Buza mindig volt, csak elrejtették. Most lassankint előkerül rejtékhelyeiről. Sem a földművelésügyi miniszteriumnak, sem a minisztertanácsnak nem áll jogában a buza behozatali vámiát csökkenteni, vagy importmentességet kiadni. Ennek az aradmegyei gazdasági helyzetére vonatkozólag még fokozottan

Az aradi mozik és a színház tiltakoznak a belépőjegyek árának hivatalos felemelése ellen

Bonyodalmak egy Aradra érkezett miniszteri rendelet körül. — Mire való nyáron a ruhatár? — A pénzügyigazgatóság kérdést intéz a minisztériumhoz a homályos rendelet ügyében

Nagy vita folyik néhány nap óta az aradi mozik, a színház és a pénzügyigazgatóság között. A vita kiinduló pontja abban rejlik, hogy a pénzügyminisztérium egyszerűen *rendeletileg akarja megdrágítani, körülbelül tíz lejjel a mozik és színház jegyárait*, ami a mai körülmények között semmiesetre sem nevezhető szerencsés intézkedésnek. Az érdekes nézeteltérés részletei a következők:

Néhány nappal ezelőtt — mint az *Aradi Közlöny* egyedül megírta — pénzügyminiszteri rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra, amellyel közölték, hogy *a moziknak és a színházaknak ezenül adót kell fizetniük a helydrakon felül, egyéb jövedelmeik után. Így adózás alá esik a ruhatár, a műsor és egyéb hasonló mellékletek*, amelyek ugyszólván elengedhetetlen kiadásai a közönségnek. Miután pedig a pénzügyigazgatóság nem tudja megfelelően ellenőrizni az ilyen módon szerzett bevételeket, a minisztérium egyszerűsítette a nagy problémát. *Eltrendíté, hogy a mozi- és színházjegyek egyszersmind a mellékiadások fedezésére is szolgáljanak és nem számítható fel a publikumnak külön ruhatár, program és egyéb kiadások, amelyek mind a jegy árában szerepelnek.*

A rendelet megérkezése után az aradi pénzügyigazgatóság megfelelő értesítést küldött az aradi moziknak, valamint a színház igazgatóságának, amelyekkel közölte a minisztérium utasítását és felszólította őket, hogy ezenül a ruhatár és egyéb dolgok után is fizessék be a pénzügyigazgatóságnak az adót. Az értesítés általános tiltakozást váltott ki az érdekeltek körében. *A rendelet végrehajtása ugyanis nem kevesebbet jelent, minthogy a moziknak és a színházaknak átlagosan tíz lejjel kell felemelniük a helydrakat, ami a mai viszonyok között súlyos kárt jelent az érdekelt vállalatoknak.* Ez természetes is, hiszen a mai pénzügyi viszonyok között a közönség még a jelenfősen leszállított helyárakat is sokálja és a tíz lejes emelés rövidesen azt eredményezné, hogy a közönség száma a minimálisra redukálna. Ennek pedig nemcsak a mozitulajdonosok és a színház, hanem maga az állam is kárát látná, mert minél kevesebb jegy fogy el, annál kisebb jövedelem után kapja az állam az adót. Egyszerű pénzügyi művelet az egész, azonban a pénzügyminisztérium mindezekkel a körülményekkel nem számol. Az érdekeltek mindezeknek kifejtése mellett erélyesen tiltakoztak az új rendszer ellen és közölték a pénzügyigazgatósággal, hogy a rendelet abszurdum.

Lehetetlenség a helyárok emelése

— *Nem lehet kényszeríteni a közönséget arra, hogy a kabátját és kalapját ruhatárba tegye és mégkevésbé lehet ráoktrojni az emberekre a műsort. Arra pedig senkinek sem hajlandó, hogy ruhatárát fizessen, melyet nem vesz igénybe, vagy program árát hajtják be rajta, amikor nincs szüksége rá.* Végeredményben tehát az egész nem egyéb, mint a helyárok megdrágítása átlagosan tíz lejjel, — jelentették ki az érdekeltek — ami a mai viszonyok között teljes lehetetlenség.

Végül felvetettek még egy igen egyszerű és kézenfekvő kérdést. Rendben van, most télen, amikor majdnem mindenki igénybeveszi a ruhatárát, amely mindamellett nem lehet kötelező. De mi történjék nyáron, amikor senkinek sincs szüksége ruhatárra? Akkor is felemelt helyárok mellett kell játszaniuk a moziknak és színházaknak? Az aradi pénzügyigazgatóság nem tudott feleletet adni a kérdésekre, azonban Neagota Gyula pénzügyigazgató-helyettes részletes jelentésben fejtette ki a minisztériumnak az aradi mozik és színház álláspontját és instrukciókat kért arra nézve, ezeketán hogyan

hajtva végre a rendeletet. Az ügyet egyelőre felfüggesztették, várják a minisztérium választát. Ha az a rendelet érkezne, hogy a tiltakozás figyelmenbevétele nélkül végre kell hajtani szövege szerint a rendeletet, — és ezt tartják valószínűnek az aradi pénzügyigazgatóságon — *ugy a moziknak és a színházaknak visszamenőleg kell adót fizetni a ruhatár, program és egyebek után. Még akkor is, ha nem inkasszálták be mindenkitől, mert a pénzügyigazgatóság az eladott jegyek számát vessi alapul és mindegyikhez hozzáüti a megfelelő adót.*

Az elhibázott intézkedés

Csak egyről feledkeznek meg illetékes pénzügyi körökben. Hogy adót fizetni törvényes kötelesség, az tehát karhatalommal is behajtható a közönségen. *De moziba, színházba kényszeríteni a közönséget — még karhatalommal sem lehet.* Sőt arra sem, hogy a pénzügyminisztérium kedvéért nyáron — téli kabátot viseljen, hogy legyen mit a ruhatárba tennie. Éppen ezért elhibázott intézkedés a mai viszonyok között helyár-emelésre szorítani ezeket a szórakozó-helyeket, amelyeknek forgalma amúgy is a minimálisra csappant.

(—rost.)

Színház — Irodalom — Művészet

Arad magyar ifjúságának Arany János-émlékünnep

Kulturdélután a Magyar Párt helyiségében

Hangulatos, magasnívójú emlékülnepe rendezett az aradi Magyar Párt ifjúsági szakosztálya Arany János halálának félévszázados évfordulója alkalmával. Arany János költészetét, a legmagyarabb költő szellemének visszaesendülő szimfoniája zengett fel a magyar ifjúság lelkében vasárnap délután, amidőn a Magyar Párt helyisége zsufolásig megtelt hallgatósággal. B. Leopold Abránd-jának hangjal zúgtak a hallgatóság felett, amint Erkel Ferenc Bánk bán-ját variálta, majd dr. Barabás Béla érces hangja szólalt az ifjúsághoz. Megnyitójában egyszerű, közvetlen szavakkal jelentette be, hogy mint az aradi Magyar Párt elnöke, kötelességének tartja, hogy szívvel-lélekkel résztvegyen az ifjúság kulturális munkájában is. Felszólította az ifjúságot, hogy foglalkozzon szeretettel a magyar irodalommal, a magyar költészettel és látogassa minél gyakrabban az irodalmi előadásokat. Színes, gondolatokban gazdag előadásában méltatta Arany János költészetét, majd a lírai költemények egész sorozatát olvasta fel az ifjúságnak. A megjelent nagyszámú közönség lelkes figyelemmel hallgatta Barabás Béla dr. értékes, nagyhatású előadását és őszinte ünneplésben részesítették az aradi magyarság ősz vezérét.

A művészi összeállításban előadásra került program következő száma *Cservenka* Klári hatásos szavalata volt. Arany: „Híu sóvárgás” című költeményét szavalta el szép siker mellett. A Melodia Dalkör tagjaiból alakult vegyeskar Arany-dalokat adott elő a közönség tetszésnyilvánítása közepette. Ezután Gudbrod Ferenc Arany Toldijá-nak III-ik énekét olvasta fel nagy figyelem közepette, majd Rosenthal Nándor lelkes szavalata következett. A „Buda halálá”-nak IV. énekét és Arany János népszerű „Rege a csodaszarvasról” című költeményét adta elő szavalókórus kísérete mellett. A szavalókórus tagjai Rigler Margit, Oravetz Mancsi, Kiringer Mancsi, Guttmann Sándor, Gudbrod Pál, Marksteiner József, Kontor Bálint és Bozsi

Imre voltak. A közönség hálás tapsal honorálta a szereplők kitűnő előadását.

A kulturdélután kiemelkedő program-pontja *Lászlóné-Prohászka* Elvira szabadelőadása volt. Az ismert írónő „Arany költői szerénysége” címen tartott mélyértékű, irodalmi magaslapon álló, gondosan felépített előadást, amelyben Arany Jánost mint költőt és mint embert állította az ifjúság elé. Az előadást őszinte tetszésnyilvánítással köszönte meg a hallgatóság, majd Arany János egyik legszebb, legmarkánsabb költői legendája, a „Walesi bárdok” talált kitűnő interpretálóra *Lendvay Ferenc*-ben, aki megrázó erővel adta elő a költeményt. Kiemelkedő sikert aratott *Várkonyi Elza* kristályos csengésű, szárnyaló hangja. Arany — Csongor Sándor „Leesett a Rigó lovam patkója” című pályadíjnyertes énekszámot adta elő *Medveczky Margit* kísérete mellett, sok tapsot aratva. Impozáns beféjező szám volt a „Tetemrehívás” szceniozott előadása. Az élőképfestői beállítású *Belezny István* festőművész érdeme és művészi dícsérete. *Geller János*, az ifjúsági tagozat elnöke hatásosan, teljes átérzéssel és művészi előadóképességgel szavalta a ballada megrázó, sötét ritmusú szakaszait. A közönség felejthetetlen kultúrest emlékével távozott a Magyar Párt Arany-ünnepélyéről.

* **Az aradi Városi Színház műsora.** Kedden este fél 9 órakor: *Eltörtött a hegedüm* (operettrepiriz, B. bérlet). Szerdán este: *Román* előadás. Csütörtök este nincs előadás. Péntek este fél 9 órakor: *Erik a buzakalász* (operettújítás, C. bérlet). Szombat délután 5 órakor: *Amikor a királyból nagy lány lesz* (olcsó helyárakkal). Este 9 órakor: *Fizessen nagysád!* (nagyszabású operett-premier, A. bérlet).

* **A budapesti színházak heti műsora.** Vigasztóház, Kedd, csütörtök, péntek: *Varázsige*. Jövő vasárnap délután: *Jó házból való urileány*. Szerda: *Erdélyi kastély*. Szombat és jövő vasárnap este: *Naplemente előtt*. Vasárnap délelőtt gyermekelőadás. — **Magyar Színház, Szerda, csütörtök, szombat és jövő vasárnap este:** *Az asszony és a rabló*. Kedd, péntek és jövő vasárnap délután: *Dzsinnbi*. **Belvárosi Színház.** Egész héten minden este: *Irja hadnagy*. Jövő vasárnap délután: *Tűzmadár*. — **Kamaraszínház, Kedd, csütörtök és szombat:** *Forgószél*. Jövő vasárnap délután: *Huszárok*. Szerda, péntek és jövő vasárnap este: *Fanny*. — **Fővárosi Operettszínház.** Egész héten minden este és vasárnap délután: *Rothschildok*. — **Pesti Színház.** Egész héten minden este és vasárnap délután: *Zsákbamacska*. — **Andrássy-úti Színház.** Egész héten minden este: *Écet és olaj*, stb. — **Törézkörúti Színház.** Egész héten minden este: *Lipinska*, stb. — **Royal Orteum.** Egész héten minden este: *Varieté-műsor*. — **Steinhardt Színház.** Egész héten minden este: *Bohózatok, varietészámok*, stb. **Komédia Orteum.** Egész héten minden este: *Bohózatok*. **Salamon Béla, stb.** — **Modern Kabaré.** Egész héten minden este: *Új műsor*. — **Budapesti Színház.** Egész héten minden este: *Sitassnofi János kalandjai*. — **Bethlen-téri Színház.** Egész héten minden este: *Nászéjszaka*.

* **Kun Magda sikere a hangosfilmen.** Az UFA-filmgyár Budapesten elkészítette a „Vén gazember” című darab német nyelvű hangosfilm változatát. A felvételekkel a múlt hét végén lettek készben és annak főszerepét *Bárony Rózsi* és az Aradon is jól ismert *Kun Magda* játszották. Az egyik budapesti hétfői lap híradása szerint, a darabban *Kun Magda* játéka annyira megtetszett, hogy az UFA-filmgyár szerződéssel kínálta meg *Kun Magda* a szerződést valószínűleg elfogadja és tavaszal már el is kezdi a filmezést Berlinben. A kitűnő színésznő szép karrierjének őszintén örülnek úgy Budapesten, mint Erdélyben, ahol pályáját kezdte.

* **„Jó házból való urileány.”** Vaszary János színdarabja volt a budapesti ezidél színon legnagyobb sikere, ez a kitűnő vígjáték semmiben sem marad legnagyobb sikerű francia vígjátékok mögött és a Színházi Élet e heti száma jó meglepetéssel szolgál, amikor a most még műsoron lévő vígjátékot hozza teljes terjedelmében. A 196 oldalas számhoz a rovatokon kívül, kiváló kottamelléklet, Boldog Ifjúság gyermeklap és kézimunka-ív van mellékelve és Erdélyben minden árusítónál 30 lejjért kapható.

HIREK

Magyar-bál Lippán

A műkedvelők nagysikerű előadása

A Bánsági Magyar Párt Lippai Tagozata szombaton este Karamell-bállal egybekötött, jótékonycélu műsoros kultürestélyt rendezett, amely úgy anyagilag, mint erkölcsileg kitűnően sikerült. A tartalmas műsor bevezetéséül a Lippai Sport Klub zenekara hangulatkelző nyitányra szolgált. Hagyó József tagozati elnök rövid bevezetője után, Gyula y Pál dr., a Temesvár-Erzsébetvárosi tagozat elnöke magasszárnyalású beszéd keretében visszapillantást nyújtott a magyarság erkölcsi és történeti jelentőségeire: Majd a „Café menország” című tréfában Mártonffy Zoltán, Böhm Andor és Neumann Andor arattak sikert Ezt követőleg Molnár Manó, Simon Etus, Gaál Illus és Zsidesk Stefi magyar táncfantáziát lejtettek sikkesen, azután pedig a „Jean” című Kajdy—Révai egyfelvényszerű operette került bemutatásra. A szellemes, ségtől sziporkázó, magas nivóju darab rendkívül tetszett a közönségnek és a zenéje komoly jelentőségűnek bizonyult. A szereplők közül kiváló nyújtottak: Bálint Vilma, szépen csengő énekszámával, közvetlenül mellette: Gaál Huska aratott sikert hajlékony hangjával és pompás táncakrobatikájával. A férfiszereplők közül Kajdy László, Megyeri István, Böhm Andor és Deheleán József voltak jók.

A Lippai Dalkör lelkes énekszámait után, Hagyó Baba illuziókeltő keleti táncot lejtett. Neidenbach János magánszámot adott elő hatásosan a Lippai Munkás Dalegylet pedig hangversenyezett. Következőleg Hagyó Baba és Walkay Károly temesvári táncosnő páros nyújtottak el, tapsvihartól kísérve. A műsor befejezésekképpen a Testamentom című parasztkomédia került színpadra, amelyben pompás alakítást nyújtottak: Neidenbach János, Molnár Manó, Eigenhauser Nándor, Némethi Rózsi, Seffcsik József, Prügel Vilmos. A műsor után tánc folyt reggelig, amikor a közönség egy kellemes estély emlékével gazdagodva oszlott szét.

— IDŐPROGNÓZIS: Északi légáramlás, a hőmérséklet csökkenése, egyes helyeken, főleg nyugaton és délen esővel.

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: QUICK. Énekes, zenés vigiáték. UFA-sláger. Főszereplők: LILIAN HARVEY és HANS ALBERS. (Ma utoljára).

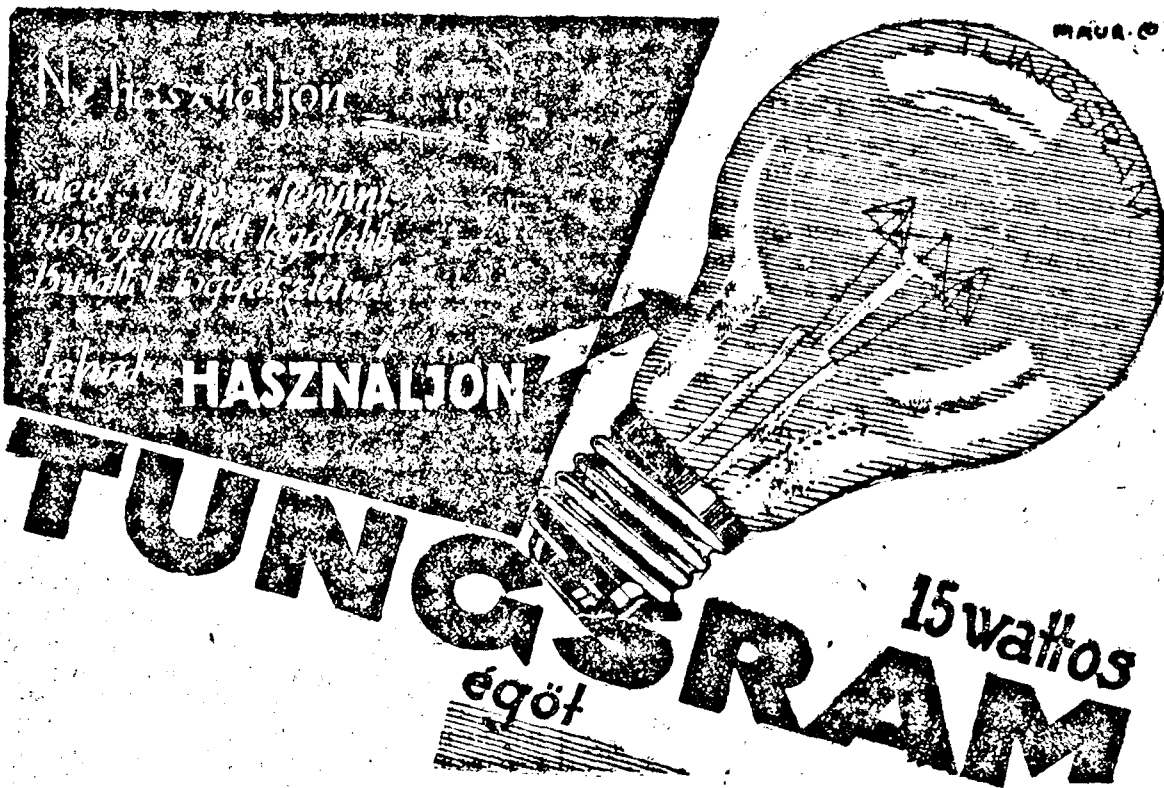
SELECT MOZGÓ: ÉGI TITÁNOK. Az amerikai haditengerészet és a légi haderők közreműködésével készült repülőfilm-óriás. Főszerepekben: WALLACE BEERY, CLARK GABLE, CONRAD NAGEL és DOROTHY JORDAN. (Ma utoljára).

— Vulpe Constantin főügyész átvette hivatalát. Vulpe Constantin királyi főügyész, aki rövidebb szabadságra utazott, ma hazaérkezett és átvette hivatalát.

— Ma délelőtt letette a hivatali esküt dr. Ramonteanu Coriolan aradi törvényszéki bíró, akit az igazságügyminisztérium, — mint megírtuk, — a harmadik szekció elnökévé léptetett: elő. Az esküt Hargot György törvényszéki főelnök vette ki az új szekcióelnöktől, akinek előléptetése ugy a törvényszéken, mint az ügyvédek és a jogkereső közönség körében általános örömet váltott ki.

— Kedvezményes utazás a diák-kongresszusra. Bucurestiből jelentik: Az országos diákongresszusra, amely előreláthatólag december végén lesz, a CFR vezérigazgatósága 75 százalékos utazási kedvezményt biztosít Brassóba. A kedvezményt a diákindex felmutatása biztosítja.

— Letartóztattak Nagyváradon egy gyermekrontó kereskedőt. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai ügyészség vizsgálóbírója ma délelőtt letartóztatásba helyezte Reisner Miklós Téglavető-acciai kereskedőt, aki ellen több feljelentés érkezett, amelyek szerint kiskorúkat rongált meg. Reisner kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a feljelentő szülők meg akarják zsarolni. A letartóztatott kereskedő holnap kerül a vádtálcára.

— Olasz—magyar kereskedelmi tárgyalások. Budapestről jelentik: Puky, Kállay és Fabinyi miniszterek egy szakreferens bevonásával tárgyalásokat folytattak ma az olasz—magyar kereskedelmi szerződés kimélyítéséről. A tárgyalásokon az olasz—magyar vegyes bizottságba való delegáltakat is megválasztották.

— Herriot nyitotta meg egy magyar festőművész kiállítását. Lyonból jelentik: Fried Pál, a világhírű magyar festőművész, aki tíz éve Párisban él, nagyszabású kiállítást rendez Lyonban műveiből. A kiállítást ma Herriot nyitotta meg, akinek portréját néhány év előtt Fried megfestette. Ezenkívül Herriot lakását is több Fried-kép díszíti.

— Nagy viharok Londonban. Londonból jelentik: Skóciában és Londonban hatalmas viharok dúlnak. A londoni utcákon a köd miatt szinte lehetetlen a forgalom; míg Skóciában leállt az autóközlekedés a viharos idők miatt. A Themse a cementgátat sok helyen áttörte és emiatt rengeteg ház lakóit kilakoltatták.

— Legkellemesebb, legideálisabb, legenyhébb használható a Solvo pirula. Egy doboz 20 lej. Földes-gyógy-szertár.

— Régióta körözött kommunistát fogott el az aradi sziguranca Henzel András nagyváradai illetőségű lakos személyében, akit elfogatása után két detektív már át is szállított a nagyváradai rendőrségre. Ismeretes, hogy egy héttel ezelőtt többszáz főnyi kommunista ifjúmunkás tüntető felvonulást akart rendezni Aradon, amit azonban a rendőrség megakadályozott. Erélyes nyomozás indult meg ezután a tüntetés vezetőinek kézrekerítésére. Ciurescu Tache szigurancafőnök Berár János ismert aradi kommunistánál elfogta Henzel András nagyváradai lakost, ifjúmunkás vezető, akiről kihallgatása alkalmával megállapítást nyert, hogy őt a romániai kommunista párt központja küldte egy hónappal ezelőtt Aradra. Mivel Henzel nagyváradai illetőségű és különben is a nagyváradai rendőrség körzölevélet adott ki ellene, intézkedést történt, hogy két detektív az ottani rendőrségre szállítsa át, ami különben már meg is történt.

— Trockijt nem engedik be Norvégiába. Oslóból jelentik: A norvég kormány megtagadta Trockij Leótól az engedélyt, hogy az ország területére léphessen.

— Aradon maradhatnak a kiutasított szlén-szek. Az elmúlt hét elején — mint ismeretes — rendelet érkezett a munkaügyi minisztériumtól, amely az aradi szintársulat három tagjának: Illa Méry, Mágory Dóra és Balázs István külföldi állampolgároknak további játszási engedélyt megvonja és mindhármukat kiutasítja az ország területéről. Hosszas utánjárás után sikerült a Szendrőy-társulat három idegen állampolgárságu tagjának az itt tartózkodásra néhány napi meghosszabbítást kapni. A határidő ma járt le és Lázár Ágoston dr. prefektus intézkedése értelmében a kiutasított szlén-szek egyelőre tovább játszhatnak, mindaddig, amíg ügyükben újabb rendelkezés nem érkezik.

— Wlzo. Ma este 6-kor kedélyes összejevetel, tea keretében.

— Véres politikai csata Buzeu-megyében. Bucurestiből jelentik: A buzeu-megyei Drepanca községben véres politikai összetűzés támadt. Három nemzeti-parasztpárti fővér, Ranata János, István és Mihály, összetalálkoztak egy liberális csoporttal, amely a korcsmából jött és amelynek élén Narin Zamfirescu, a liberális párt buzeu-megyei tagozatának főtitkára haladt. A két csoport összeszólközött, amiből kifolyólag Zamfirescu revolvért rántott és Ranata Istvánt hasbalötte. Ranatát súlyos állapotban a kórházba szállították. Zamfirescud letartóztatták.

— Házasság. Najmányi Gabriella urleány és Dajbukát Antal pénzügyi főanácsos a mai napon házasságot kötnek.

— A Polgári Jótékony Nőegylet társasvacsorája. Arad előkelő társadalmának zenejava vett részt a Polgári Jótékony Nőegylet kitűnően sikerült társasvacsoráján, amelyet a Magyar Párt helyiségében tartottak meg. Az estély jövedelmét az egyesület által fenntartott Öreg Nők Otthona javára fordították. Arad előkelő hölgytársadalmát az estélyen a következő hölgyek képviselték: Özv. báró Nopcsa Elekne, özv. Pallavicini Alfrédne, dr. Borsos Béláné, Grosz Józsefné, Kintzig Gizáné, dr. Parecz Béláné, dr. Széll Lajosné, Domány Jánosné, dr. Simó Károlyné, Dániel-nővérek, özvegy Hartmann Béláné, Kabdebó Jánosné, Kabdebó Antalné, dr. Kabdebó Györgyné, Vigyázó Lászlóné, Szalay Kálmánne, Palágyi Ferencné, özvegy Simonffy Aladárne, Derecskey Károlyné, Jombart Jánosné, dr. Petz Lipótné, Burza Kornélné, dr. Földes Béláné, Vass Barnabásné, Boross Károlyné, dr. Müller Vendélné, Török Rezsóné, dr. Fetter Eleméne, Ungurean Béláné, Dittrich Aureliáné, Probst Andorné, Rotter Alfrédné és még sokan.

— Halálra ítélték egy férjgyilkos prágai asszonyt. Prágából jelentik: Az esküdtszék ma kötél általi halálra ítélte Valek Annát, egy prágai levélhordó özvegyét, aki husvét éjszakáján átvágta férje nyakán az ütőeret, hogy a szerencsétlen ember néhány percen belül kiszervenedett. Az esküdtek egyhangulag hozták meg verdiktjüket és az ítélet kihirdetését a közönség nagy tetszésnyilvánítással fogadta. A halálra ítélt asszony az utolsó pillanatig tagadott. Védője az ítélet ellen semmiségi panaszt nyújtott be.

*** Az Új Idők-ben évtizedek során, a magyar novella-irodalom legkiválóbb alkotásai jelentek meg.** Herczeg Ferenc irodalmi hetilapja legújabb számában is, több választékos és változatos irányú, témájú, hangulatu elbeszélést közöl. A népszerű rovatokból a Divat sem maradt ki az Új Idők-ből. Szerkesztő úrné: Rejtvény, Gasztronómia, Szépségápolás, Kézimunka. Az Új Idők kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 16., bárkinek szivesen küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj egy. negyedévre 260 lej.

Sikkasztás vádja alól felmentett szövetkezeti pénztáros

Az aradi törvényszék érdekes döntése.

Érdekes sikkasztási bűnpert tárgyalt ma az aradi törvényszék második szekciója. A Kladovai Szövetkezet még 1930-ban kasszavizsgálatot csinált, melynek alkalmával megállapították, hogy a pénztárból 383 ezer lej hiányzik. Jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és miután a szövetkezeti törvény azt írja elő, hogy ilyen esetben a járásbíró-sághoz kell fordulni, a jegyzőkönyvet a radnai járásbíró-ság elé terjesztették. Eljárás indult meg Sirian Miklós pénztárnok ellen, akit a pénz sikkasztásával vádoltak. A radnai járásbíró-ság bűnösnek mondta ki a pénztárnokot, akit 5000 lej pénzbüntetésre ítéltek és arra kötelezték, hogy a szövetkezetnek térítse vissza a hiányzó összeget.

Sirian felelőssége folytán az ügy ma került az aradi törvényszék elé. A pénztárnok azzal védekezett, hogy nem lehet felelősé tenni a hiányért, amikor a szövetkezetnél többet kezelték a pénztárt, mások is inkasszáltak. Sőt a hiány felfedezése előtt leváltották és azontul más tisztviselő intézte a pénzügyeket. Végül hivatkozott arra is, hogy ügye amnesztia alá esik és kérte a törvényszéket, semmisítse meg a járásbíró-sági ítéletet. Az aradi törvényszék rövid tanácskozás után érdekes indokolással semmisítette meg a radnai járásbíró-ság ítéletét. Megállapította ugyanis, hogy az egész eljárás feljelentés nélkül indult meg. Egy-szerűen betérjesztették a járásbíró-ságnak azt, a jelentést, amely a hiány létezését konstatálja, de ilyen jelentés alapján eljárást indítani nem lehet, miután ahhoz szabályszerű feljelentés kell. Meg-semmisítette tehát az elsőfokú ítéletet és felmen-tette a szövetkezeti pénztárnokot.

— **Megszigorítják az érettségit.** Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztériumban ma délelőtt értekezlet volt. Gusti miniszter elnökletével, amelyen a közoktatásiügyi felügyelők vettek részt. Az értekezleten a közoktatás, illetve a baccalaureátus reformját tárgyalták meg. Előrelátható, hogy a reform elsősorban az egyetemeken túlszűkítésén akar segíteni, minthogy egész Európában ez nálunk a legnagyobb mértékű. A kérdést az érettségi megszigorításával akarják megoldani, illetve így szeretnék a tanulók nagyrészét arra szorítani, hogy ipari szakiskolákban folytassa tanulmányait.

— **Teljes mértékben rehabilitálta a vizsgálat az aradi tudószanatórium vezetését.** Aradváros főorvosi hivatala megkapta a városi tudószanatórium igazgató-főorvosának hivatalos jelentését arról, hogy milyen körülmények között halt meg Welsch Jánosné, a szanatórium egyik ingeny-kezelője, akinek halálát az egyik hétfői lapban tették szóvá. Cucu Vazul dr. városi főorvos nyilatkozata szerint, a jelentés alapján megállapíthatta, hogy a tudószanatórium minden a szabályok alapján történt és ezért a legteljesebb mértékben jóváhagyta a szanatórium kezelőszemélyzetének eljárását.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését és fordítások hitelesítését osztja ki.

Mitra I. Sándor,
törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Boulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Felszentelték a ségai szükségkapolnát.** Beszámoltunk arról, hogy az aradi Minorita-rendház ségai telken levő házat ideiglenesen — a téli idő beálltára való tekintettel — szükségkapolnává alakították át. Hogy mennyire szükséges és nélkülözhetetlen volt Ségá, Buzsák, valamint a környező telepek katolikussága részére a kápolna felállítását, azt mutatta az a rendkívüli érdeklődés, amely vasárnap d. e. a felszentelés iránt megnyilvánult. A templom zsúfolásig megtelt hívekkel, de még többen állottak ki a templom előtt és onnan hallgatták végig a szentmisét. A felszentelés szertartását, valamint az első szentmisét dr. Lakatos Ottó plébános celebrálta, teljes asszisztenciával. A papi segédletet Mahig Berard és Szabó Gábor minorita hittanárok látták el. A ségai szükségkapolnában minden vasárnap 10 órai kezdettel tartanak szentmisét.

A legolcsóbb gyári áron árusítunk Női és férfi szöveteket, selymeket, Kész női kabátokat- és ruhákat. Gyári lerakat!

Serilana
MINORITA-PALOTA.

— **Halálozások.** Bánffy Ákosné szül. Fekete Elza, folyó hó 27-én (vasárnap), rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunytat a Bánffy-, Fekete- és Dörre-családok gyászolják.

Baki Ferenc nyugalmazott főmozdonyvezető 80 éves korában, november 27-én, Kis-peregen meghalt.

— **A temesvári ítélőtábla vádtanácsának döntése Russu aradi bélyegkereskedő ügyében.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy Goldis László volt miniszter képviselőjében, Miclosi Emil dr. feljelentést tett Russu A. aradi bélyegkereskedő ellen, azon a címen, hogy a rendelkezésre bocsájtott folyószámla-kölcsönöket az eladott bélyegek árából nem egyenlítette ki, hanem azokból részben a rezsit és a munkálatokat fedezte, részben pedig újabb bélyegeket vásárolt. Az aradi vizsgálóbírói határozatot, amely tudvaleg a hűvegekre elrendelte a zárlatot, Russu ügyvédje, Gherman Dante dr. után megfellebbezte. Az érdekes ügyben a temesvári ítélőtábla vádtanácsa e hó 25-én kelt döntésével megsemmisítette az aradi vizsgálóbíró-ságnak a bűnügyi zárlatra vonatkozó határozatát, miután a Russu ellen folyamatba tett eljárás iratai szerint, semmiféle bűncselekményt nem láttak fennirognni.

— **A hivatali autót is be kell jelenteni.** A Hivatalos Lap e hó 26-án megjelent száma közli a belügyminiszter rendeletét, amely kötelezővé teszi hogy a hivatali autót is január elsejéig bejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentésnek hogy milyen állapotban van a gépkocsi, minő gyártmányu, hány lóerős motorja van, mióta tartják üzemben és végül, hogy mennyi volt a vételára és mennyi lehet jelenlegi értéke.

Praktikus ember

— *Halló, itt Központi Zálogház.*

— *Halló, itt Kovács. Hány óra van, kérem?*

— *Ez nem felvilágosítást adó iroda!*

— *Tudom, de az óráim ott van. Nézzék meg azon.*

— **Egy aradi villanyszerelő-cég keresete Bocu Sever ellen.** Érdekes pert nyújtottak ma be az újonnan létesített és a törvényszék mellett működő iparbíró-sághoz. Az aradi Kalmar József villanyszerelő-cég perelt be elvégzett munka díja címén Bocu Sever volt bányászi kormányzót és feleségét. Az aradi cég keresetében előadja, hogy még néhány évvel ezelőtt villanyfelszerelési munkálatokat végzett Bocu Sever lippal villájában és a munkadíjat még a mai napig sem kapta meg. Összesen 55 ezer 134 lejt követel a cég a volt bányászi kormányzótól és az iparbíró-ság a napokban tűzi ki az érdekes polgári kereset ügyében a tárgyalást.

— „Isbanda” I. O. V. aradi főkegyesület ezúton értesíti tagjait, hogy a városi tanács kérésüknek eleget tett és megadta az autóbuszokon a bérlet-kedvezményt, még pedig 50 és 60 százalékos napi kétszeri és négyszeri utazásoknál. Továbbá vidéki tagjaiknak a Casa Generala nyugdíj-igazgatóság a 66.422. számú átiratban a nyugdíjhátralékokat ez év május hóig ki nem fizetett összegeket kiutalta. A vezetőség.

Keresse fel / PILISINE

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 18.
Esti kikészítések. — Arcmassage. —
Ha takarékoskodni akar, vegye igénybe az olcsó bérletrendszert.

— **Az aradi Rózsafüzér Társulat mulatsága.** Nagyszerű mulatságot rendezett vasárnap délután 4 órai kezdettel Arad legrégebbi hitbuzgalmi egyesülete: a Rózsafüzér Társulat a Minorita-rendház termében. A testvéregyesületek bevonásával rendezte meg a Rózsafüzér Társulat szokásos havi kávédelutánját a „Caritas” emberbaráti akciója javára. A megjelenteket illatos, párologó kávé mellett műsor szórakoztatta. Papst Nicoleta Szent Ferenc III. rendjének tagja énekelt nívós, szép dalokat, kellemes, iskolázott hangján. Schaffler Ilonka és Oster Rózsika magyar, illetve német nyelven előadott hatásos szavatokkal szerepeltek nagy siker mellett. A nívós műsor kiemelkedő száma volt Mahig Berard hittanár mély gondolatokban gazdag, értékes előadása, amelyet a néhány hónap előtt lezajlott nagyváradi katolikus nagygyűlés felhívására tartott meg. A nagyhatású liturgikus előadást Mahig Berard előadássorozat keretében folytatja.

— **Mikulás-est a Magyar Otthonban.** A Magyar Párt Ifjusági Tagozata értesíti tagjait, hogy szombaton este, dec. 3-ikán Mikulás-estet rendez a Magyar Otthonban, reggelig tartó táncossal.

— **„Ha Pestre jön”.** Ez a címe Csángó bőrdös-mester mai számunkban megjelent hirdetésének. Valóban érdemes ezt a hirdetést elolvasni azoknak az olvasóinknak, akik Budapestre utaznak. Bőr-diszmuárakban remekbe készült mintadarabok szenzációsan olcsó árak mellett kaphatók Csángó mesternél, a Múzeum-köruton.

— **Az aradi Kolping katolikus legényegylet vasárnap délután 5 órakor tartotta meg rendes havi nagygyűlését.** A tárgysorozaton kívül, az újabb disztagok megválasztása képezte a gyűlés programját. Hentischel István, az egyesület elnöke előterjesztette a disztagokká választandók névsorát, amelyhez a megjelent vezetőség, valamint a tagok készsége hozzájárultak. Disztagok lettek: dr. Velcsov Géza, dr. Fetter Elemér, dr. Vitos Pál, dr. Czédly Károly, dr. Parecz György, dr. Németh Miklós, dr. Korányi Barna, Mittermayer Ödön, Vass Barnabás, Weil József és Fock Gábor. Ezenkívül tíz új rendes tag jelentkezett felvételre. — Itt írjuk meg, hogy a Kolping legényegylet rendes hétfői előadójaként Kiss Rezső okleveles építészmérnök értékes, nagyvonalú előadása jegyében folyt le. Az előadó vonzó felépítésű beszédében a műépítészet törtérelmébe vezette be hallgatóságát. Az ifjuság hálás tetszésnyilvánítással honorálta Kiss Rezső értékes előadását.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziszer, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét.** Orvosi szakértelműek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Mosdatlanul küldi-e gyermekét az iskolába?** Bizonyára nem! Mert a tiszta gyermek frissebben, jobban érzi magát és megelégedettebb. Mindenekelőtt szoktassa hozzá gyermekeit az étkezés előtti alapos kézmosáshoz, ami betegségtől óvja meg. Az olcsó és jó szappan a kulcsos Schicht-Soap sárga-kék-piros csomagolásban. Schicht neve szavatol a jó minőségért.

— **Halálos fájdalmakat szüntetett meg a leg-radikálisabban Amerika 13 millió betegénél a „Sloan's Liniment.”** Ez a világhírű gyógyszer azonnal megszüntet minden fájdalmat a tagokban és csuklóokban, az ilyen gyulladással testrészek gyógyulását siettetni, ha e gyógyszerrel bekenni. Különböző rheumások használják biztos eredménnyel. Más fájdalomknál is, például a hidegtől megmerevedett, fájó tagoknál, zúzódásoknál, hámlásnál, a „Sloan's Liniment” páratlan biztonságga gyógyít.

Dec 3 án lesz a Lutheránus Mikulás táncos tea-est az IPAROS-OTTHON-ban

SPORT KÖZLÖNY

Rávert az AMTE temesvári ellenfelére

AMTE—Electrica 3:0 (0:0)

Az aradi munkáseggyüttes a legutóbbi barátságos mérkőzését Temesvárott az Electrica ellen játszotta le és ez az összecsapás akkor döntetlen eredményt hozott. Annak a döntetlennek revansmérkőzésére vasárnap került sor és az AMTE alapos revansot vett az akkori eredményért.

A mérkőzés nem mozgott magas színvonalon, a győzelem nehezen született meg, de mégis győzelem, amit aradi együttes más városbeli csapat ellen ért el. Magán a győzelmen nem változtat az a körülmény, hogy a győző milyen körülmények között éri el a tisztas eredményt, legfeljebb az — hogy úgy mondjuk — szépség szempontjából lehet számításba. Maga az eredmény megrögződik, a merev számok örökké emlékeztetnek a győzelemre, a mellékkörülmények, amelyek azt, vagy azokat a győzelmeket elősegítették, elhomályosulnak.

Az AMTE vasárnap győzött, a győzelmet nem

érte el meggyőző módon, pedig a csapat összetétele az adott körülmények között a legjobb volt. A csapat a következő összeállításban vette fel a küzdelmet: Szabó—Gömöri, Csajka—Lingurar, Braun, Dvorzsák—Tolán, Magold, Walter, Szinder, Nagy. — Az első féldőben egyenrangú ellenfelek küzdöttek, szünet után azonban felülkerekedik az aradi együttes nagyobb rutinja és a 28-ik percben Walter egyéni játék után megszerzi a vezetést. (1:0). A második gólt hendsz miatt 11-ből Tolán éri el, majd Dvorzsák fejes gólja beállítja a végeredményt.

Az AMTE játékosai nem nyújtották azt, amit a közönség várt tőlük. A legegységesebb és legkiemelkedőbb csapatrész a közvetlen védelem (Szabó, Gömöri, Csajka, majd Tóth) volt, de úgy a halftriász, mint a csatárkvintett nagyon gyengén játszott. A mérkőzést Czégka Tibor vezette.

szünet után azonban, nem bírván az iramot, összeomlott.

Ennek pedig az volt a legfőbb oka, hogy a szélsőhálfiak nem támogatták kellőképpen. A csatársor összekötői pedig egészen különálló részt képezvén, egyetlen esetben sem mentek a hálfsor kisegítésére.

Szaniszló az első féldőben roppant lámpalázzal küzdött s emiatt oly gyatrán játszott, hogy rövidesen ki kellett cserélni Kárpáttal, aki azonban szünetén mélyen formája alatt dolgozott.

A csatársor az első huszonöt percben tökéletes játékot mutatott, s ha ebben a periódusban csak egy kis szerencse is melléje áll, akkor az egész mérkőzés megfordul. Az első olasz gól azután még a lelkiüket is kivette és a játék teljesen széteső lett.

Jakube nem tartotta össze a szárnyakat és az első 25 perc után szinte felismerhetetlen lett ez az egyébként otthon mindig friss játékos.

Bihámi mélyen a formája alá csuszott. Déri kevés labdát kapott, de azt mindig jól játszotta meg. Markosnak az egyetlen gólon kívül semmi sem sikerült.

Leocutia Aurél is megkapta az elégtételt és a Consiliul Federal tagjaival egyetemben helyén marad

Szombati lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy a liga-vezetők Bucurestiben összeültek, hogy megvitassák Leocutia dr. és a „Consiliul Federal” többi tagjai révén előállított helyzetet. Ezen az ülésen Ferdinand György képviselte Aradot, illetve Juga Livius dr.-al egyetemben a „Nyugati Liga”-t. Ferdinand György, a szövetség főtitkára a következőket mondta:

— Mind az öt liga két-két delegátussal képviseltette magát és az így összegyűlt bizottság vette tárgyalás alá a felyüllemelt ügyeket. Legelső sorban is az ismeretes Beilis-ügyre tértünk rá, bár kézzelfogható volt, hogy a megvádolt lapszerkesztő enyhébb büntetést érdemel, a többség akarata révén helyben maradt az eredeti ítélet. A bizottság a legteljesebb elégtételt szolgáltatva Leocutia dr.-nak és a bizottság tagjainak, így az elnök és a bizottsági tagok visszavonták lemondásukat és minden a rendes uton halad tovább.

smét első helyen áll a Fereencváros

A magyar I. profiligában egy mérkőzést játszottak le. A Fereencváros lehengerelte a Somogyot, így az újabban megszerzett két pontjával visszaszerezte a vezető pozícióját. A bajnoki táblázat:

1. Fereencváros	10	7	3	—	40:9	17	(3)
2. Hungária	10	6	4	—	37:14	16	(4)
3. Ujpest	9	5	3	1	27:15	13	(5)
4. Budai „11”	9	5	2	2	18:13	12	(6)
5. III. ker. FC	9	4	2	3	19:17	10	(8)
6. Szeged	9	4	1	4	18:21	9	(9)
7. Bocskai	10	2	3	5	15:18	7	(13)
8. Kispeszt	9	2	3	4	19:26	7	(11)
9. Nemzeti	10	3	1	6	20:28	7	(13)
10. Attila	9	3	1	5	13:23	7	(11)
11. Soroksár	10	2	1	7	17:41	5	(15)
12. Somogy	10	1	2	7	14:32	4	(16)

C Fereencváros—Somogy 7:2 (2:0). A Fereencváros nyomasztó fölényben játszva, szinte lehengereli a kaposvári együttest, amelynek soraiban ezuttal három amatőr is helyet kapott. Góllövők: Takács II. (3), Kohut (2), Lázár, Sárosi, illetve Kővágó és Dormács.

O Magyar Kupa-mérkőzések. Ujpest—Szolnoki AK 2:1, III. ker. FC—Nemzeti 7:2.

O Gólzáporral győzött a Vasas. A magyar II. profiliga eredményei: Vasas—Vac FC 4:0, Phöbus—Taxi 0:0, SzNFC—Drasche 9:0, Bak TK—Budafok 3:1, Schell—Csepel 3:0.

O Magyar amatőr bajnoki eredmények. Urak—FVSK 5:0, Postás—Elektromos 5:0, MTK—EMTK 2:1, FTC—VI. ker. FC 5:0, BSE—33 FC 6:1, UTE—BEAC 2:0.

A fiatal tehetségekre és nem nagy nevekre alapozott magyar válogatott nem hozott szégyent Nádas Odönre

Olaszország—Magyarország 4:2 (2:1)

Milanóból jelentik: A magyar „ujonc” válogatott szereplése felé a sportközönség felfokozott érdeklődéssel tekintett és ez a hatalmas módon megnyilvánuló érdeklődés legelső sorban annak szólt, hogy Nádas Odön „ujonc” válogatottja megállja-e a helyét a most formája tetőpontján levő olasz labdarugás reprezentatívjaival szemben.

A magyar válogatott nem hozott szégyent a válogatást végző kapitányra, bár az együttes vereséget szenvedett, de vigasz, hogy tisztas vereséget. Olaszország 4:2 arányban döntötte el a maga javára a mérkőzést és a magyar sporttársadalom meg lehet elégedve ezzel az eredménnyel, mert élénken emlékszik arra a válogatott mérkőzésre, amikor az azurialak Budapestén egy híján féltucat góllal terhelték a magyar válogatott Aknai által védett hálóját. Tény az, hogy ez a vereség megelégedést váltott ki és ez a magyar futballsport dekadenciájának nyílt elismerése. Mert valóban, a magyar labdarugás az utóbbi két esztendőben hatalmasan visszafejlődött.

A mérkőzés lefolyása

Az idő nem kedvezett a nagy mérkőzésnek. Még a délelőtti órákban is esett az eső és a csapatok ködös, párás időben, csuszós, füves talajon állottak ki a küzdelemre. A tribünökön 35.000 ember szorongott és bizáta fiait. A második féldőben előkelő vendég érkezett a mérkőzésre: a bergamói herceg, akinek mindkét csapat játékosait bemutaták.

Olasz rohamokkal indul a mérkőzés, de mégis a 8. percben veszélyes helyzetet teremt a pehelysúlyu magyar csatársor, Déry beadását Bihámy alig lövi mellé. A 26. percben szünetlik meg az első olasz gól:

Ferrari labdája Orsihoz kerül, aki Szabó hibájából megszerzi az olaszoknak a vezetést.

A 33. percben ugyancsak Orsi rohog le a balszélen, a vége: újabb gól (2:0). Féldő végén a magyar csapat is támad. Jávort a tizenhatos vonalon belül gáncsolják. Tizenegyes! Bihámy áll neki a labdának és lövése nyomán zörög az olasz háló (2:1).

A második féldőben még inkább kialakul az olasz fölény. Szédületes, gyors játékba kezdenek s a magyarok nem bírják átvenni a szédítő iramot. Különösen a csatársor nem tudja magánál tartani a labdát s minden munka a védelemre hárul. A 7-ik percben pattanó labda kerül Meazza elé, aki azt védtelenül várasa góllá.

A 18. percben veszélyes kavardás a magyar kapu előtt, azonban Meazza bombalövése centiméterekkel elkerüli a kaput. A 30. percben Orsi száguld veszedelmesen s lövésnek is beillő beadása Ferrarihoz kerül és

a labda Ferrari lábától az ellenkező sarokba vágódik (4:1).

Továbbra is az olaszok támadnak s a közönség biztatja őket az ötödik gól elérésére, de a 40-ik percben Cseh szépen szökteti Markost, az olasz védelem őfseidőt gyanít és megtorpan.

Markos nem zavartatja magát és a kitűző Gianni mellett 4:2-re szepíti az eredményt.

A játékosokról

Az olasz csapat a mérkőzést teljesen megérdemelten nyerte meg. A középtámadó Monti volt a mérkőzés szenzációja pompás játékával, a csatársorból pedig Orsi ugrott ki, akinek két egyéni akciója két gólt hozott. Meazza vele egyenrangú csatár, aki társait kitűnően irányította. A két összekötő minden gondja az volt, hogy ezeket a sztárokat kiszolgálja. Constantino a jobbszélen meglehetősen gyengén játszott. A hálfsorban Colombari jobb volt Dugoninál, akit később fölváltott. A közvetlen védelem szinte kifogástalan játékot produkált. Határozottságuk a magyar csatársorban szemmel látható felelmet keltett.

A magyar csapat legjobb része a közvetlen védelem volt.

A két hátvéd: Korányi és Biró érdeme az, hogy nem árasztották el gőlzönnel. Rugótechnikájuk és gyorsaságuk briliáns, legfeljebb Korányi helyezkedésében lehetett itt-ott kifogásolni valót találni. Szabó, az első góltól eltekintve, igen jól védett s a többiekéről nem tehetett. A fedezetsorban Barátky volt a kiemelkedő játékos, aki az átlagnál föltétlenül többet nyújtott. Nem lehet ugyanezt elmondani Lutzról, még kevésbé Szaniszlóról.

Lutz az első féldőben szinte elkápráztatott és Montinak teljesen egyenrangú ellenfele volt.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe

Az ARADI KÖZLÖNY Budapestén a következő szállodákban és kávéházakban olvasható: Carlton kávéházban, Petöfi-tér. Kovács kávéházban, Oktogon. Belvárosi kávéházban, IV. Eskü-ut 5. Bristol szálloda halljában, IV. Márta Valéria-u. 4. Merán szálloda halljában, Berlini-tér 7.

Botrányos mérkőzés keretében győzött a Ripensia a resicai UDR ellen

Vidéki eredmények

A vidéki mérkőzések közül a legnagyobb érdeklődés a Ripensia és az UDR közötti találkozó felé fordult. Itt a legutóbbi hetek alatt két érzékeny vereséget elszenvedett temesvári profik és a kitűnő hírnévnek örvendő resicai UDR csapatai ütköztek meg egymással. A mérkőzést a Ripensia nyerte meg, kétségen kívül megérdemelten, de a túlzott gólarány kialakulásához nagy mértékben hozzájárult a bíró is, aki ugyan objektíven, de nagyon rosszul vezette a nagy mérkőzést és a téves ítéletek sora sújtotta a resicaiakat. Ploiestiben a Brasovia vendégszerelt és vereséget szenvedett a Tricolortól.

Ripensia—UDR 6:1 (4:0)

Temesvár. Az első gólt a 6-ik percben Schwartz éri el, majd kiáltó ofseidből Dobay növeli a góllétszámot. A 32-ik perc Ciolac gólját hozza, majd a féldíj végeredménye Dobay érdeme. Szünet után az UDR van frontban, de a sorozatos támadásokat Kellér gólján kívül nem kíséri szerencse. A 18-ik percben a bíró a kapufától kipattanó labdát itél gólnak, így 5:1-re vezet a Ripensia. A meccs most mindinkább eldurvul, Schwartz teríti le az egyik UDR-játékost, majd Bürger kétlábas beugrása nyomán Kellér ájultan marad a játéktéren. A bíró kiállítja Bürgert, de megelégszik azzal is, hogy Bürgert Hoksárral cserélik ki és az UDR Mojsé nevű játékosának kell elhagynia a pályát. A meccs áll, a közönség betódul a pályára, tumultuózus jelenetek egész sora játszódik le, az izzó hangulatban az UDR le akar vonulni, a temesvári közönség objektivitással Bürger megbüntetését kéri, a vezető belátása azonban győz; a közönség pénzéért kétszer 45 perces meccset (!) akar játszani, így a játékot folytatják és a hátralevő időben Dobay szerzett gólt.

Kolozsvár: CFR—KAC 1:1 (1:0). Máramarossziget: MSE—Törekvés 4:0. Sámson—Visoi SC 3:0. Ploiesti: Tricolor—Brasovia 4:2. Temesvár: Kinizsi—TAC 4:2. TMTE—Ilsa 1:1. Nagyvárád: PTT—Testvériség 2:0.

O Fővárosi eredmények: Juventus—Ploesti-i Prahova 2:0, Unirea-Tricolor—Makkabi 3:1.

Kerékpáron Európán át

Egy Aradra érkezett sportember érdekes vállalkozása.

A sport nemesíti! — jelszóval indult el világkörüli útjára Bubarnik Gyula, a gyulafehérvári „Mihai Viteazul” sportegyesület turisztikai szakosztályának vezetője, hogy az ország különböző városainak sportélete után a külföld fejlett sportkulturáját tanulmányozza. Első ízben 1931. szeptember 4-én gyalogúrára indult Bucuresztbe és Románia nagyobb városaiba s ilymódon 3740 kilométert tett meg tíz hónap alatt. Jelenleg biciklin járja négy hónap óta a Bucuresztől Aradig vezető fászfutó, hegyeken, folyókon és kanyargós országutakon át futó-turáját s minden nagyobb városban mint zeneimitátor lép fel, hogy megkeresse mindazt, amire szüksége van, hogy folytathassa világkörüli útját. Turista öltözetben, hatalmas albummal utitáskájában jött be ma az Aradi Közlöny szerkesztőségébe. A napbarnított arcú, vállas sportember albuma valóságos katalógusa az érdekes aláírásoknak. Erdély és az Ókirkályság nagyobb városairól, nevezetesebb helyeiről készült felvételeknek.

Az érdekes albumot Károly király arcképe nyitja meg, majd a volt Iorga-kormány minisztereinek dedikációit olvashatjuk a fehér lapokon. Stefanescu-Amza, Cihosky generális, volt hadügyminiszter, Tasca, Vaicovici, Ionescu-Sisesti, Munteanu-Ramnic, Argetoianu, Ghica herceg külügyminiszter, Dobrescu bucuressti főpolgármester, Bratianu György, Willer József képviselők aláírásai következnek. Kiemeikéző dedikációk Cisar Alexandru római katolikus érsek és Majláth Gusztáv Károly püspök ajánlószavai. Albumát fényképekkel is ellátta, így: Bucuressti, Campina, Sinaia, Azuga, Busteni, Predeal, Brassó, Kludsky, Gyulafehérvár, Vajdahunyad, Déva, Lugos, Adakaleh és egész sereg kisebb város, község elevenedik meg az album lapjain, amelyek közé most aradi felvételek is kerültek. Aradról Nagyvárád

felé folytatja útját Bubarnik Gyula, a világjáró kerékpáros, majd Kolozsvár után ismét Bucuresztbe megy, hogy aztán elhagyja az országot és Bulgáriát, Törökországot járja be. Kisázsia után Nyugat-Európa következik Bubarnik célkitűzéseinek sorában. A nyugati államokban az eszperantókörökkel is érintkezésbe lép, mert ezzel az elterjedt világnyelvvel akarja bejárni egész Európát, s utána még távolabbi célok felé sodorja akarása, világismeret után való vágyakozása.

A válogatottjait nélkülöző Hungária legyőzte a bécsi ligabajnokság vezető csapatát

Hungária—Vienna 2:1 (0:0)

E d a p e s t r ől jelentük: A válogatottjait nélkülöző és a Ferencvároستól kölcsönkapott Toldival játszó Hungária, pompás játék után, megérdemelten győzte le az osztrák bajnokság őszi fordulójában három ponttal vezető Viennát.

Az első féldíj gólok nélkül játszódtott le, pedig mind a két részről adódtak eredményt ígérő helyzetek. Szünet után a vendég együttes Schönwetter révén érte el a vezető gólt (0:1). Majd 11-es a bécsiek ellen, amit Kalmár a kapufának rug. Az egyenlítést jelentő gólt a 14-ik perc hozza, akkor Toldi veszi be Horschovsky portáját. A győzelmet jelentő gól Kalmár lövése nyomán születik meg. A Hungária Mándi, Gergely, Kalmár és Toldi jó játékaival érdemelte ki ezt a valóban nagy értéket reprezentáló győzelmet.

O Barátságos mérkőzés során az AMTE ifjúsági együttese a Tricolor kombináltat jó játékkal 2:1 (1:0) arányban verte. Az újonnan alakult Stantul Gheorghe Kürtösön játszó: és az ottani Frontierára, Major és Kendt 2—2 góljával, 4:0 arányú súlyos vereséget mért.

O ifjúsági bajnokság. Eredmények: ATE—Urirea 4:0 (1:0). Gloria-CFR—Tricolor 2:1 (2:1).

Aradváros tisztviselői a munkanélküliekért

A munkanélküliek segélyalapjának havi jövedelme

Aradváros vezetősége, valamint a munkanélküliek segélybizottsága együttes körlevelet bocsátott ki a város tisztviselőkarához, amelyben felhívják a városi tisztviselők figyelmét arra, hogy a segélyakció minden jelentékenyebb anyagi bázis nélkül szűkölködik. Erre való hivatkozással arra kéri fel a városi tisztviselőket, hogy amint ez már az elmúlt évben is történt, hatalmazzák fel a városvezetőséget arra, hogy minden hónapban a tisztviselők fizetésének egy százalékát a munkanélküliek segélyalapjának céljaira fordíthassák.

A körlevél hivatkozik arra, hogy az árvíz rendkívüli kiadásai, valamint az elpusztult városrészek újjáépítésének költségei a város minden tartalékalapját fölemésztették, viszont a munkanélküliek száma a város területén megnövekedett. Azok a munkanélküli segélyek, amelyek a mozika színház, valamint minden más látványossági előadások jegyei után befolytak a munkanélküli segélyakció pénztárába, havonta a 40.000 lejt közzelítik meg.

Ötvenezer lejt rendes havi jövedelemre számítanak a városi tisztviselői kartól.

még abban az esetben is, ha egyesek ma már nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy lemond-

Megszüntető végzést hozott

az aradi törvényszék a tragikusan elhunyt özvegy Simon Lajosné peres ügyében

Az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő, hogy a postavezérigazgatóság magánosokat vagy vállalatokat büntet meg, amiért levelek kikézbítésére vállalkozik. Egy hasonló ügy került ma az aradi törvényszék második szekciója elé. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a posta felkérésére az aradi rendőrség kiszállott a minorita-templommal szemben levő Messenger Boy vállalatához és jegyzőkönyvet vett fel a cég működéséről. A jegyzőkönyv megállapította, hogy a vállalat csomagok és levelek kikézbítésével foglalkozik rendes díj mellett és több ízben Temesvárra címzett csomag kikézbítését is elvállalta és megbízatását az egyik aradi szállító cég útján véggezte el.

A jegyzőkönyv felvétele után a postavezérigazgatóság 15 ezer lejes büntetéssel sújtotta özv. Simon Lajosné, a Messenger Boy-vállalat azóta tragikus véget ért tulajdonosnőjét. A büntetésről szóló jegyzőkönyvben a postavezérigazgatóság, amely megállapította, hogy magánemberek nem akadályozhatók meg abban, hogy szivességből egy-egy levelet ismerőseiknek el ne vigyenek, azonban tilos vállalatot létesíteni, amely levelek és csomagok kikézbítésével hivatászerűen foglalkozik. Ennek alapján kirótta a büntetést, amely ellen a tulajdonosnő annak idején az aradi törvényszékhez felebbezett.

Mára tüzte ki az ügy tárgyalását a törvényszék, érdembeni tárgyalásra azonban nem került sor. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a büntetéssel sújtott özv. Simon Lajosné időközben elhunyt és a bíróság az eljárást lezárta és az ügy aktáit az irattárba tette.

hassanak önként havifizetésük egy teljes százalékáról. Ugyanennyit vesz kalkulációba a segélybizottság a magántisztviselők részéről is. A villany-számlák, víz és gázszámlák után várható külön taksákból havi 30.000 lejt átlagösszegre számítanak, úgy, hogy ilyen uton átlag havi 200.000 lejt rendszeren megisméjődő jövedelmet kíván biztosítani magának a városi segélyakció vezetősege. Viszont ha csak ezer segélyre szoruló családot is vesz kalkulációba, családonként napi tíz lejes segélyösszeggel, akkor is a szükséges összeg 100 ezer lejjel több, mint amennyinek rendszeres beszedését biztosíthatják.

Ezekre az okokra való hivatkozással szólították fel a tisztviselői kar minden egyes tagját, hogy ügyosztályonként készítsék el azoknak a tisztviselőknél névszerű listáját, akik önként hajlandók lemondani fizetésük havi egy százalékáról.

A körlevelet a város tisztviselőkara vegyes érzelmelekkel fogadta, mivel az elmúlt év óta sok tisztviselő fizetését redukálták, viszont az általános viszonyok is sokkal súlyosabbakká lettek. Sokaknak viszont az az intézkedés nem konvenniál, hogy december hónapban kétszázalékos fizetéslevonást kell önként vállalniok. Mindazonáltal az önkéntes segélyadomány vállalása nem kötelező egyetlen egy városi tisztviselőre sem és amelyik kifizetésű városi hivatalnok nem tudja vállalni, azt semmiféle eszközzel nem is prösszionálhatja senki arra, hogy önként adakozzék. Alkalmunk volt azonban számos vezető tisztviselővel beszélgetni erről az újabb akcióról, akik az Aradi Közlöny munkatársa számára kijelentették, hogy a városi tisztviselők, akik az elmúlt évben maguk kezdeményezték az önkéntes felajánlásokat ebben az évben is meghozzák a maguk anyagi áldozatát a munkanélküliek szenvedéseinek téli enyhítése érdekében.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak

1932. december hó 1-től számítjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az idén teljesen új alapon vetik ki a házadó

A városi házak és házhelyek adókiivetéséről szóló pénzügyminiszteri rendelet tartalma. — „Mérsékelni kell az adókat“ — mondja az utasítás. — Az új házak ezután is adómentesek maradnak. — Egy bucuresti-i szaklap kombinációi idézték elő a riadalmat okozó tévedéseket

Egy bucuresti-i közgazdasági lap néhány nappal ezelőtt azt az értesülését közölte, hogy a kormány törvényjavaslatot akar készíteni, amelyben az újonnan épített és ezután építendő házak adómentességét megszünteti, mert ezzel is fokozni akarja az állam jövedelmeit. A bucuresti-i lap közleménye alapján az ország összes háztulajdonosai körében nyugtalanság keletkezett és a vidéki háztulajdonosok szövetségei már nagyszabású mozgalomra is készültek az új házak adómentességének fentartása érdekében. Olyan jogászai vélemény is alakult ki, hogy a múlt hó 10-én megjelent adótörvények egyik szakasza alapján az új házak adómentességét öt évre leszállítják és ez alapon pl. az 1927-ben épített házak után már 1932-ben adót kellett volna fizetni, vagy 1933. január 1-től adó alá kerülnek. Az *Aradi Közlöny* most konstatálja, hogy ezek a feltevések nem bizonyultak valóknak, ami Madgearu pénzügyminiszter ma Aradra érkezett, tegnapelőtt kelt 278. számú rendeletéből egész világosan kiderül. Ez a terjedelmes rendelet, amely a városi házak és háztelkek adójának megállapítására vonatkozik, 1933. január 1-től 1938. január 1-ig terjedő öt évre, kategorikusan hangsúlyozza, hogy még azok az új házak is, amelyek 1921-ben épültek és eredetileg csak tíz évi adómentességben részesültek, újabb 10 évi számottevő adóelengedést élveznek. A rendeletnek, amelynek alapján a pénzügyigazgatóságok a házadó kiivetés előmunkálatait már holnap megkezdik, egyik szakasza a *parlagon heverő városi házhelyeket is mérsékelt adó alá vonja* azzal a céllal, hogy azok tulajdonosait házépítésre serkentse, amelyek aztán természetesen adómentességben részesülnek. A pénzügyminiszteri rendeletnek ez a pontja is azt bizonyítja, hogy a kormány nem tartja soknak azt a kb. huszezer új házat, amely Románia városaiban 1921. óta épült és elő akarja segíteni a további adómentes építkezést.

A nagy feltűnésre számított 278. számú pénzügyminiszteri rendelet legfontosabb intézkedéseiről az *Aradi Közlöny* az alábbi részleteket közli:

A házadó-vallomási íveket folyó év december 10-ig kell beadni a pénzügyigazgatóságokhoz, amely december 15-én megkezdődik a házak és háztelkek összeírását. Három tagú bizottság járja végig a várost, amely bizottság a karácsonyi és újévi ünnepek miatt december 23-tól január 2-ig nem működik. Falvakban és községekben január 20-ig, a városokban pedig február 15-ig be kell fejezni az összeírást és akkor megkezdődik a tényleges adókiivetés. Az összeíró-bizottság városokban a tanács, a kir. pénzügyigazgatóság és adózók egy-egy delegátusából áll. Városokban természetesen több ilyen bizottság is fog működni.

Új rendelkezések

Az adókiivetés a következő utasítások alapján megy végbe: A lakbérszerződés bemutatásával, szerződés hiányában pedig ugynevezett összehasonlító eljárással. Ha a ház jelenlegi tulajdonosa az ingatlan az utóbbi három évben vásárolta meg, akkor nemcsak az összehasonlítás alapján vehetik ki az adót, hanem figyelembe vehetik a ház vételárát is, amelynek évi öt százalék kamatnak megfelelő összeg tekintendő az adóalapként. A legutóbbi három évben ugyanis a házak ára negyven-ötven százalékkal csökkent és a pénzügyminiszteri utasítás az adókiivetésnél ezt a tényt a háztulajdonos javára akarja figyelembe venni. De ha az összehasonlítás alapján — szól tovább a miniszteri utasítás — magasabb adóösszeg volna el-

érhető, akkor inkább ezt az eljárást kell az adókiivető-bizottságnak követni s ez esetben a vételár nem vehető figyelembe. Azoknál a házaknál, amelyekben a tulajdonos egyedül lakik, a jövedelem megállapítása mérséklettel végzendő.

A be nem épített városi háztelkek, amelyekre ezelőtt sohasem vetettek ki ingatlan jövedelmi adót, a vételár öt százalékának megfelelő jövedelem alapján szintén megadóztatás alá kerülnek, de ennél a pontnál is figyelembe kell venni az adózó teherbíró képességét, mert az ilyen ingatlanok nem hoznak jövedelmet.

A bitorozva kiadott épületek ugy birálandók el, mintha bitor nélkül volnának kiadva. Ez alól kiveendők azok az épületek, amelyekben (pl. mozgószínházakban, szállodákban, vendéglőkben, áruházakban) a berendezés szorosán hozzátartozik az épülethez.

A lakbérszerződések nagy fontossága

A kiivetésnél a bemutatott lakbérleti szerződést mellőzi a bizottság akkor, ha nyilvánvalóan megállapítható, hogy a szerződés valóban adatokat tartalmaz. De ha ezek az adatok nem roszhiszemien kerültek a szerződésbe, akkor következmények nélkül napirendre tér fölöttük a bizottság. Ha a háztulajdonos a ház jövedelméről más javára, esetleg jótékony célra lemond, akkor az adókiivetésnél mérsékletet kell gyakorolni és a bérszerződés bemutatása nem szükséges.

A házbérijövedelemnek most tíz százalékát állapítják meg házadóképpen, holott ezelőtt 12 százalék volt az adó. De akik már több mint hat hónap óta állandóan külföldön élnek, azok husz százalékos házjövdelmi adót fizetnek. Ugyancsak husz százalék a házbéradójuk azoknak a részvénytársaságoknak, melyeknek igazgatósága külföldön székel. A középületek ezután is adómentesek maradnak.

A rendelet alábbi szakasza szerint minden új ház, attól fogva, hogy lakhatóvá válik, tíz évi adómentes és még a régi házakhoz hozzáépített részek is ugyancsak tíz évi adómentességet kapnak, ha az egész épületnek legalább a felét teszik ki az új épületrészek. Az 1921. óta épült új házak a tíz évi teljes adómentességen kívül, tíz év után öt évi hetvenöt százalékos, a következő évben pedig ötven százalékos adókedvezményben részesülnek, de ezt a kedvezményt külön kell kérni az illetékes pénzügyi hatóságnál. Az adókedvezmény már a kérvény beadásától számít.

Ha a háztulajdonos, vagy családja szintén a házban lakik, akkor az adóalapot alkotó jövedelemből huszonöt százalék leszámítható és ezután állapítandó meg a házjövdelmi adó. Ez a kedvezmény azonban csak oly esetben alkalmazható, amikor a többi összes lakások évi hozama nem haladja meg az ötezer lejt, tehát ez csak a legkisebb házakra vonatkozik.

Az a nagy bucuresti-i szaklap — amely az új házak adómentességének megszüntetéséről szóló riasztó, téves hírt közölte — még vasárnapi számában is arról elmélkedik, hogy milyen következményekkel járna a háztulajdonosokra az adókedvezmény megszüntetése, pedig a pénzügyminiszter fenti rendelete vasárnap már készen volt. Az említett szaklap újabb azt a fantasztikus hírt is lanszirozza, hogy az új házak adómentességét még visszamenő hatállyal is (?) megszüntetik, amire csattanó cáfolatot adott maga Madgearu pénzügyminiszter.

(b. L.)

Rheumatikus Fájdalmat

lehet szüntetni

Egészen mindegy, hogy ízületi vagy izom-fájdalomról van-e szó, Sloan's Liniment azonnal megszünteti. Massázsozás helyesleg, Sloan's Liniment azonnal behatol, melegít, enyhít. Ne szenvedjünk — tartozunk készséggel állandóan egy kis üveggel ebből a szerből. Sloan's alkalmazható rheuma, szába, legelés, hátifájás, ficamodás, törés és minden nemű izomfájdalom esetén.

Egy üveg ára 10 Lel. — SLOAN'S LINIMENT

= AZ ÁLLAMVASUTNÁL 50 ÉS 75 SZÁZALÉKOS VITELDIJ-LESZÁLLÍTÁS KÉSZÜL. Bucurestiből jelentik: A CFR tarifájának mérséklését előkészítő bizottság mai ülésén elfogadta azt a javaslatot, amely a szállítási díjak 50 és 75 százalékos leszállítását tartalmazza. A csoport-utazásoknál 50 százalékkal, állami és katonai személyekre pedig 75 százalékkal szállítják le a díjakat, továbbá a csomagszállítás tarifát is mérséklék. A legfelső bizottság december 1-én foglalkozik a tervezettel, amely fölött a közlekedési miniszter dönt végső fokozat és újévkor életbeléptetik az új tarifát.

— A BUZÁT FRANCIAORSZÁGBAN IS FELHALMOZZÁK. Francia lapok közlése szerint az ottani tőkések most kezdik utánozni a Németországban és Északamerikában pénzügyi katasztrófát előidézett buzagyűjtési akciót. Ez a járványszerű vásárlási láz már sokszézer vagyos német és amerikai polgárt fosztott meg vagyonától, mert a beraktározott buza ára a nagy kereslet miatt felére csökkent.

= Csődkérelem. Az aradi Kardos és Gammmer-cég ma kérvényt nyújtott be az aradi törvénytörvénykereskedelmi bíróságához, amelytől a csődeljárás megindítását kérte a kisjenői Productia S. A.-cég ellen, 6000 lejes követelése fejében. A törvénytörvénykereskedelmi bíróság a napokban dönt a kérelem felett.

= JÖVŐ ÉV ÁPRILIS ELSEJÉIG MEGHOSSZABBITOTTÁK AZ ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS ÉRVÉNYÉT. Bucurestiből jelentik: Az 1932. évi állami költségvetést változatlan mértékben fenntartják. Az új költségvetési év április elsején kezdődik és 12 hónapig fog tartani.

— Új típusú repülő-bélyegek kerülnek forgalomba. Az aradi postafőnökségre ma rendelet érkezett, amely arról értesíti a kerületi postafőnököket, hogy a pénzügyminisztérium intézkedésére új típusú repülő-bélyegek kerülnek forgalomba. Az új repülő-bélyegek víznyomáson papírján 50 banis (zöld), 1 lejes (barna) és 2 lejes (kék) címletekkel jelennek meg és január elsejétől kezdve kiszorítják az eddig érvényes repülő-bélyegeket a forgalomból. A jelenleg forgalomban lévő repülő-bélyegeket tehát csak december 31-ig bezárólag lehet árusítani és levelezés, vagy okmányok felülbélyegzése céljából használni.

= A Consum új számában Magyar Pál budapesti parlamenti képviselő „A szomszédos szegénysége nem lehet gazdagságom forrása” cím alatt írt cikket. A kereskedelemügyi minisztérium kebelében felállítandó legfőbb kontingentálási bizottság vezetői és ellenőrzői az importkontingentálási rezsimeket. Új cégek és cégváltozások, Fizetésképtelenségek, Közszállítások és árlejtések legelső forrásból a Consum-ban olvashatók. Kérjen mutaványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, postafiók 127.

„OLLA”

prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utánaesetekkel, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimentőtlan OLLA-t eredeti csomagolásban!

